

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA
KATEDRA MATEMATICKÉ ANALÝZY A APLIKACÍ MATEMATIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Obecní volby v Olomouci: analýza dat

Vedoucí bakalářské práce:

RNDr. Jiří Fišer, Ph.D.

Rok odevzdání: 2017

Vypracovala:

Kristýna Paterová

ME, III. Ročník

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod odborným vedením RNDr. Jiřího Fišera, Ph.D., a že jsem v seznamu použité literatury uvedla všechny použité zdroje.

V Olomouci dne: .....

Kristýna Paterová

Poděkování

Především bych chtěla poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce panu RNDr. Jiřímu Fišerovi Ph.D., za odborné vedení, ochotu při konzultacích a pomoc při zpracování této práce. Rovněž děkuji všem rodinným příslušníkům za trpělivost a podporu.

BIBLIOGRAFICKÁ IDENTIFIKACE

Autor: Kristýna Paterová

Název práce: Obecní volby v Olomouci: analýza dat

Typ práce: Bakalářská práce

Pracoviště: Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky

Vedoucí práce: RNDr. Jiří Fišer, Ph.D.

Rok obhajoby práce: 2017

Abstrakt: Cílem bakalářské práce je seznámení se se systémem komunálních voleb, jejich náležitostmi a průběhem. Práce je zaměřena na analýzu dat, která byla zjištěna ve městě Olomouci. Tyto poznatky srovnáváme s výsledky krajských voleb, které proběhly na stejném území. Výsledná shrnutí jsou uvedena v tabulkách a grafech.

Klíčová slova: komunální volby, analýza dat, přepočítání mandátů

Počet stran: 67

Počet příloh: 1

Jazyk: český

BIBLIOGRAPHICAL IDENTIFICATION

Author: Kristýna Paterová

Title: Municipal Elections in Olomouc: Data Analysis

Type of thesis: Bachelor's

Department: Department of Mathematical Analysis and Application of Mathematics

Supervisor: RNDr. Jiří Fišer, Ph.D.

The year of presentation: 2017

Abstract: The aim of the bachelor thesis is to get acquainted with the system of communal elections, their particulars and course. The thesis is focused on data analysis, which was obtained in the city of Olomouc. We compare these findings with the results of the regional elections that took place in the same city. The resulting summaries are presented in tables and charts.

Key words: municipal elections, data analysis, recalculation of mandates

Number of pages: 67

Number of appendices: 1

Language: Czech

1. ÚVOD	1
2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OLOMOUCI.....	2
2.1 Obecné informace.....	2
2.2 Základní demografické údaje města	3
3. VOLEBNÍ SYSTÉM.....	5
3.1 Komunální volby	5
3.1.1 Obecně platné zásady.....	5
3.1.2 Právo volit a být volen	6
3.1.3 Volební orgány.....	6
3.1.4 Organizace voleb.....	10
3.1.5 Výsledky voleb	12
3.2 Krajské volby.....	13
4. VOLEBNÍ FORMULE	14
5. PŘEPOČET VOLEBNÍCH HLASŮ NA MANDÁTY	22
5.1 Uzavírací klauzule	22
5.1.1 Srovnání výsledků s použitím 5 % uzavírací klauzule a bez ní	24
5.2 D'Hondtova, Saint-Laguého metoda a Koudelkův dělitel	25
5.3 Hagenbach-Bischoffova metoda	27
5.4 Shrnutí a srovnání.....	28
5.5 Změna počtu obvodů v roce 2014 a vliv na počet získaných mandátů	29
6. KOMUNÁLNÍ VOLBY.....	36
6.1 Výsledky v rámci jednotlivých obvodů.....	46
6.2 Vývoj velkých politických stran v minulých letech.....	48
7. KRAJSKÉ VOLBY.....	50
7.1 Srovnání komunálních a krajských voleb.....	57
8. POČET KANDIDÁTEK	59
9. VOLEBNÍ ÚČAST.....	60
9.1 Komunální volby	60
9.2 Krajské volby.....	61
10. ZÁVĚR.....	63
LITERATURA	64
OBSAH CD.....	66

1. ÚVOD

Cílem této bakalářské práce je seznámit čtenáře s komunálními volbami a analyzovat data, která byla v rámci voleb do obecního zastupitelstva města Olomouce zjištěna. Volby do zastupitelstva obce se staly po pádu komunistického režimu v roce 1989, významným demokratickým prvkem a lidé mohli svým jednáním ovlivňovat vývoj obce, ve které žijí. Komunální politika může mít mnoho podob, podle místa, v němž se provozuje. Naším úkolem bylo zaměřit se na jedno z největších měst České republiky, které je zároveň i městem krajským, a to na Olomouc.

V první kapitole se seznámíme s městem Olomoucí jako s významným kulturním a historickým střediskem, ve kterém nalezneme řadu významných institucí. Nebude chybět krátké představení demografických údajů.

V druhé kapitole se zaměříme na volební systém v rámci České republiky a blíže se seznámíme s komunálními a krajskými volbami, které budeme v následujících kapitolách analyzovat.

Třetí kapitola je věnována krátkému seznámení s volebními formulemi.

Ve čtvrté kapitole jsou pak některé vybrané volební formule aplikovány na konkrétním příkladu. Pokusíme se ověřit, zda změna volební formule a počet volebních obvodů ovlivní počet získaných mandátů.

Následující dvě kapitoly se zaměřují na podrobný popis komunálních a krajských voleb na území města Olomouce. Tato analýza je doplněna tabulkami a grafy.

V sedmé kapitole nás bude zajímat počet kandidujících politických stran v rámci komunálních, a pro srovnání také krajských, voleb.

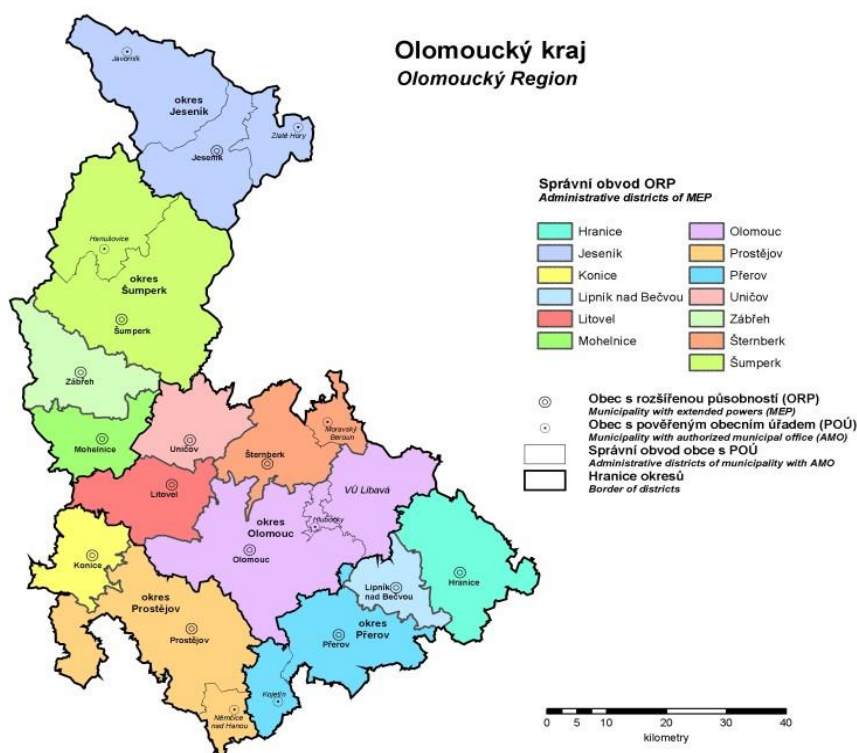
Poslední kapitola je zaměřena na volební účast. Podíváme se, zda mají občané stejný zájem o komunální a krajské volby, a v kterých okrscích je zaznamenávána nejvyšší voličská účast.

V bakalářské práci jsme vycházeli především z dat, která jsou zveřejněna na stránkách Českého statistického úřadu. Ty jsme dále doplnili informacemi získanými z volebního zákona, odborné literatury a internetových zdrojů.

2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OLOMOUCI

2.1 OBECNÉ INFORMACE

Olomouc je statutární krajské město v centru Olomouckého kraje, který se nachází v severovýchodní části České republiky. S rozlohou 103,36 km² a 100 154 obyvateli se řadí na pozici šestého nejlidnatějšího města v ČR. Tento kraj byl v minulosti rozdělen na 5 okresů: Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk.

Obrázek 1: Olomoucký kraj

Jedním z hlavních symbolů města Olomouce je znak. První zmínky o pečeti města, která byla předstupněm znaku, jsou již z roku 1267. V dnešní době je znak tvořen modrým polem, na němž je ztvárněna stříbrno-červeně šachovaná moravská orlice se zlatou korunkou, zbrojí a s červeným jazykem. V rozích si pak můžeme povšimnout písmen S P Q O, které značí latinský výraz *Senatus populusque Olomucensis*, neboli *senát a lid olomoucký*. [1]

Obrázek 2: Znak města

Toto historické město, které bylo v minulosti hlavním centrem Moravy, je druhou největší památkovou rezervací na území České republiky. Na 109 hektarech nalezneme přibližně 230 objektů, které spadají do seznamu kulturních památek. V 15. století zde byl vybudován orloj, který dodnes tvoří jednu z hlavních dominant města. Další významnou památkou Olomouce je Čestný sloup Nejsvětější Trojice, který patří od roku 2000 na seznam památek UNESCO. Byl vybudován koncem 18. století po velké morové ráně, při níž zemřelo více jak 3000 občanů města. Nachází se zde také sídlo Univerzity Palackého, která byla založena v roce 1573, a je tedy druhou nejstarší univerzitou v České republice. Na Václavském náměstí je postavena novogotická katedrála svatého Václava, jejíž stavba byla zahájena v první polovině 12. století. Jedná se o sídelní kostel biskupa a centrum římskokatolické arcidiecéze.

Jelikož je Olomouc krajským městem, nachází se zde sídla celé řady organizací a institucí. Mezi nejvýznamnějšími můžeme jmenovat například: Vrchní soud, Vrchní státní zastupitelství, památkový ústav, okresní správu sociálního zabezpečení a mnoho další. [2]

Statutární město Olomouc vzniklo jako samostatná právnická osoba dne 24. listopadu 1990 dnem voleb do zastupitelstev obcí. Je základním územním samosprávným celkem, který není územně rozčleněn na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. [1]

2.2 ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE MĚSTA

Při popisu demografických údajů města Olomouce budeme vycházet z dat zjištěných na konci roku 2015, která jsou přístupná na stránkách Českého statistického úřadu.

Z celkového počtu 100 154 obyvatel je přibližně 53 % žen a 47 % mužů. Olomouc v minulém roce zaznamenala kladný přírůstek obyvatel, konkrétně 224 osob. V celé republice je patrné stárnutí populace a zvyšování průměrného věku, stejně tak i v Olomouci.

Z uvažovaného počtu obyvatel je ekonomicky aktivních 54 163, což je přibližně 54 %. Míra nezaměstnanosti dosahuje v městě Olomouci hodnot 9,2 % u mužů a 9,6 % u žen. Pokud bychom se podívali na stav za celý Olomoucký kraj, zjistili bychom, že 4,1 % obyvatel je nezaměstnaných. Tato hodnota není v porovnání s ostatními kraji extrémní. Nejhorší situaci můžeme pozorovat v kraji Moravskoslezském (6,4 %).

Na úroveň nezaměstnanosti má do určité míry vliv také míra dosaženého vzdělání. Z 86 963 obyvatel starších 15 let je 256 (0,29 %) bez vzdělání, 15 977 (18,37 %) má základní nebo neukončené vzdělání, 13 741 (15,8 %) je vyučených, 5 666 (6,5 %) má úplné střední všeobecné vzdělání s maturitou. Největší podíl tvoří úplné střední odborné vzdělání s maturitou. V této kategorii zaznamenáváme 18 131 občanů, což je 20,85 % z uvažovaného základu. Školu vyšší odbornou má vystudováno 1 365 (1,57 %) obyvatel Olomouce a 12 746 (14,66 %) má školu vysokou.

Během posledního sčítání lidu, které proběhlo v roce 2011, bylo zjištěno, že se z 161 909 obyvatel Olomouce označilo za věřící 24 922 občanů a 55 734 obyvatel uvedlo, že nemá žádnou náboženskou víru. Nejhojněji je zastoupena církev římskokatolická – 19 551 občanů. Toto vysoké číslo zajisté souvisí s faktem, že je Olomouc, již od středověku, sídlem moravské arcidiecéze. Mezi významně zastoupená náboženství, bychom zde mohli zařadit následující: církev československá husitská (1 104), českobratrská církev evangelická (616) nebo pravoslavná církev (334). V dotazníku bylo zjištěno, že se 12 532 lidí označilo za věřící, ale nehlásí se k žádné církvi. [3]

3. VOLEBNÍ SYSTÉM

Česká republika je od roku 1993 samostatný demokratický stát. S tím souvisí i právo hlasovat o všech důležitých záležitostech státu. Nyní se detailněji podíváme na volební systém, v rámci kterého můžeme rozlišovat volby do:

- poslanecké sněmovny,
- senátu,
- krajského zastupitelstva,
- obecního zastupitelstva,
- evropského parlamentu.

Parlament ČR můžeme rozdělit na dvě komory, a to na poslaneckou sněmovnu a senát. Každá z těchto částí má odlišný systém voleb. Zatímco u poslanecké sněmovny uvažujeme poměrný systém voleb, u voleb do senátu se jedná o systém většinový. [4] U poměrného systému se počet mandátů či křesel přiřazuje jednotlivým stranám či kandidátům v takovém poměru, který odpovídá poměru hlasů získaných od voličů. Získané hlasy se na mandáty přepočítají pomocí speciálních metod. [5] Oproti tomu většinový (neboli majoritní) systém vyhodnotí pouze jediného kandidáta, který získal v daném volebním obvodu nejvíce hlasů. S tímto systémem se setkáme nejen v případě senátních voleb, ale také ve volbách prezidentských. Můžeme rozlišovat dvě modifikace:

- jednokolový systém – vítězí kandidát s maximálním počtem hlasů,
- dvoukolový systém – pokud žádný z kandidátů nezíská nadpoloviční většinu, následuje druhé kolo, do kterého postupují dva kandidáti s nejvyšším počtem hlasů. [6]

3.1 KOMUNÁLNÍ VOLBY

3.1.1 Obecně platné zásady

Pod pojmem komunální volby uvažujeme volby představitelů do menších územních celků, jako jsou například obce, města či městské obvody (v případě velkých měst). Takovéto zastupitelstvo má funkční období čtyřleté.

Volby do zastupitelstev obcí se konají na základě všeobecného, rovného, přímého volebního práva tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení. [7] Nyní si blíže definujeme zmíněné pojmy: všeobecné – mohou volit všichni občané

starší 18 let (kromě těch, kteří jsou dle zákona vyčleněni); rovné – každý občan má jeden hlas a jeho váha je pro každého stejná; přímé – volič svým hlasem podporuje konkrétního zastupitele, tajné – nikdo by neměl vědět, jakého kandidáta jsem volil. [6]

Jak jsme již dříve zmínili, volební období je na čtyři roky. Termín následujících voleb je vyhlášen prezidentem republiky nejpozději 90 dní před skončením této čtyřleté lhůty, pokud zákon nestanoví jinak. Toto datum je pak zveřejněno ve Sbírce zákonů. Komunální volby se konají vždy ve dvou dnech, a to v pátek (od 14.00 do 22.00 hodin) a v sobotu (od 8.00 do 14.00 hodin). V případě dodatečných nebo opakovaných voleb hlasování probíhá v jednom dni. [8]

3.1.2 Právo volit a být volen

Voleb do zastupitelstva obce se může zúčastnit každý občan, který splňuje následující podmínky: má české státní občanství, dosáhl věku minimálně 18 let a je v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Kdybychom se bavili o cizincích, platí pro ně stejné podmínky: musí být starší 18 let a mít trvalé bydliště v této obci. Právo volit jim pak přiznává mezinárodní úmluva, která je obsažena ve Sbírce mezinárodních smluv.

Právo volit může být občanovi odepřeno z následujících důvodů:

- „*zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody,*
- *omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva,*
- *zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu,*
- *výkon vojenské základní nebo náhradní služby, vyžaduje-li to plnění povinností z této služby vyplývajících, nebo služba vojáka z povolání v zahraničí.*“ [8]

Nyní se zaměříme na otázku, kdo může být do zastupitelstva obce zvolen. V první řadě musí být splněny základní předpoklady: věk nejméně 18 let, občan ČR s trvalým bydlištěm v uvažované obci, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva v souvislosti s omezení svéprávnosti nebo v souvislosti se zákonem stanoveného omezení osobní svobody. Měli bychom si uvědomit, že zaměstnanec obce nemůže být zvolen do jejího zastupitelstva. Tyto dvě funkce jsou vzájemně neslučitelné. [8]

3.1.3 Volební orgány

Podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí, řadíme mezi volební orgány následující instituce:

- a) „*Státní volební komise,*

- b) *Ministerstvo vnitra,*
- c) *Český statistický úřad,*
- d) *krajský úřad nebo Magistrát hlavního města Prahy,*
- e) *pověřený obecní úřad, v hlavním městě Praze Magistrát hlavního města Prahy, ve městech Brně, Ostravě a Plzni magistráty těchto měst,*
- f) *obecní úřad v obcích, v nichž rada obce zřídila alespoň 2 odbory obecního úřadu, a v obcích, v nichž je pověřený obecní úřad, v hlavním městě Praze úřad městské části, v němž rada městské části zřídila alespoň 2 odbory, ve městech Brně, Ostravě a Plzni úřad městské části nebo městského obvodu,*
- g) *obecní úřad, městský úřad, magistrát územně nečleněného statutárního města, úřad městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města a úřad městské části hlavního města Prahy,*
- h) *starosta, primátor ve statutárním městě, které není územně členěno, a v hlavním městě Praze starosta městské části,*
- i) *okresková volební komise“.* [8]

Nyní si vybereme některé z výše jmenovaných orgánů a detailněji se na ně podíváme. Bude nás zajímat především funkce, kterou v rámci komunálních voleb vykonávají.

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra je orgánem vnitřní správy, které má na starosti všechny vnitřní záležitosti. Pod tímto pojmem si můžeme představit například činnosti týkající se: veřejného pořádku, dohledu na bezpečnost a plynulost dopravního provozu, matrik, evidence obyvatel, povolování pobytu cizincům, územního členění státu, požární ochrany, státních symbolů, sdružování v politických stranách a další. [9] V rámci voleb do obecních zastupitelstev plní ministerstvo vnitra následující funkce:

- a) *„metodicky řídí a kontroluje organizační a technickou přípravu, průběh a provedení voleb,*
- b) *řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni kraje,*
- c) *zajišťuje ověřování způsobilosti na úseku voleb pro zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu s výjimkou Magistrátu hlavního města Prahy*

pověřeného činností na úseku voleb, který prokáže zkoušku potřebné znalosti; o kladném výsledku ověření způsobilosti vydá osvědčení; ověření způsobilosti na úseku voleb nahrazuje prokázání zvláštní odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu,

- d) *zajišťuje tisk volebních materiálů a organizačně zajišťuje tisk hlasovacích lístků*". [8]

Český statistický úřad

Český statistický úřad je ústředním orgánem státní správy České republiky. Vznikl roku 1969 na základě zákona č.2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. Jeho hlavním úkolem je sběr, zpracování a vyhodnocování dat. Nejen pro potřeby jednotlivých orgánů státní správy, ale také za účelem informovanosti veřejnosti a zahraničí. [10]

Mimo jiné spadá do kompetence Českého statistického úřadu i tvorba programů určených ke zjištění a zpracování volebních výsledků, které jsou následně poskytnuty státním orgánům a veřejnosti. Mezi jeho další povinnosti, v souvislosti s komunálními volbami, bychom mohli zařadit: technické zabezpečení systému zpracování výsledků voleb, zpracování celkových údajů o výsledcích, zajišťování dostupnosti a poskytování průběžných a celkových výsledků voleb, zajišťování proškolení některých členů okrskových volebních komisí k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, vyhotovování registrů a číselníků kandidátů a volebních stran a mnoho dalšího. [8]

Krajský úřad

Krajský úřad je důležitý orgán státní správy, který nalezneme v každém krajském městě České republiky. Kromě povinností vyplívajících z řízení kraje má nezastupitelnou roli také v rámci komunálních voleb.

Krajský úřad:

- a) *„zajišťuje organizačně a technicky přípravu, průběh a provedení voleb v kraji,*
- b) *sestavuje přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti v územním obvodu kraje z podkladů pověřených obecních úřadů a zveřejňuje jej způsobem umožňujícím dálkový přístup,*
- c) *ukládá pokuty podle tohoto zákona,*

- d) *kontroluje průběh hlasování ve volebních místnostech,*
- e) *spolupracuje s Českým statistickým úřadem na zajištění potřebných technických zařízení a pracovních sil,*
- f) *řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni obce, s výjimkou městských částí a městských obvodů,*
- g) *ověřuje způsobilost na úseku voleb pro zaměstnance obce, v jejímž obecním úřadu jsou zřízeny alespoň 2 odbory s výjimkou pověřených obecních úřadů, pověřeného činností na úseku voleb, který prokáže zkouškou potřebné znalosti; o kladném výsledku ověření způsobilosti vydá osvědčení; ověření způsobilosti na úseku voleb nahrazuje prokázání zvláštní odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu,*
- h) *zajišťuje archivaci volební dokumentace,*
- i) *plní další úkoly podle tohoto zákona“.* [8]

Starosta

Tímto pojmem je označována osoba, jejíž povinností je reprezentovat a zastupovat obec navenek. Pozice starosty a místostarosty je volena členy zastupitelstva z jejich středu. Každý kandidát na tento post musí být starší 18 let a být občanem České republiky. [11]

V rámci voleb má následující povinnosti:

- a) *„stanovuje stálé volební okrsky,*
- b) *informuje voliče o době a místě konání voleb do zastupitelstva obce,*
- c) *zajišťuje distribuci hlasovacích lístků voličům,*
- d) *stanovuje s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku ve lhůtě 60 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce minimální počet členů okrskové volební komise, a to tak, aby počet členů byl nejméně 6, s výjimkou volebních okrsků do 300 voličů, kde může být okrsková volební komise čtyřčlenná,*
- e) *svolává první zasedání okrskové volební komise tak, aby se uskutečnilo nejpozději do 21 dnů přede dnem voleb,*

- f) *jmenuje a odvolává zapisovatele okrskové volební komise,*
- g) *poskytuje každé volební straně, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována, informace o počtu a sídlech volebních okrsků zveřejněním na úřední desce obecního úřadu do 45 dnů přede dnem voleb,*
- h) *plní další úkoly stanovené tímto zákonem“.* [8]

3.1.4 Organizace voleb

Volební strany a kandidátní listiny

„Volební stranou, podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí, mohou být registrované politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů.“

V komunálních volbách předpokládáme, že každý z kandidátů může být zapsán pouze na jedné kandidátní listině. Pokud bychom uvažovali v rámci obce či města větší počet obvodů, pak by mohl kandidovat pouze v jednom z nich. Každá politická strana má možnost v rámci voleb předložit jen jednu kandidátní listinu. Větší počet kandidátních listin by byl akceptovatelný pouze v případě, že bychom uvažovali dělení obce či města na volební obvody. Pak by byla možnost předložit listinu se svými zástupci v každém z obvodů. Maximální počet zástupců, které může mít volební strana na kandidátní listině, je roven počtu členů volených do příslušného zastupitelstva obce. [8]

Kandidátní listina má svá specifika. Podle zákona musí obsahovat:

- a) *„název zastupitelstva obce,*
- b) *označení volebního obvodu, jsou-li volební obvody vytvořeny,*
- c) *název volební strany a označení, o jaký typ volební strany podle § 20 odst. 1 jde, s uvedením názvu politických stran a politických hnutí,*
- d) *jména a příjmení kandidátů, jejich věk a povolání, část obce, nečlení-li se obec na části, obec, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu, název politické strany nebo politického hnutí, jehož jsou členy, nebo údaj, že nejsou členy žádné politické strany nebo politického hnutí (dále jen „bez politické příslušnosti“),*
- e) *pořadí na kandidátní listině vyjádřené pomocí arabského čísla,*

- f) *jméno a příjmení zmocněnce volební strany a jeho náhradníka s uvedením místa, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu, není-li volební stranou nezávislý kandidát,*
- g) *jde-li o koalici, název politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo,*
- h) *jde-li o sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo, nebo označení, že jde o nezávislého kandidáta,*
- i) *podpis zmocněnce politické strany; u nezávislého kandidáta podpis kandidáta; podává-li kandidátní listinu politická strana, politické hnutí nebo jejich koalice anebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, jméno a příjmení, označení funkce a podpis osoby oprávněné jednat jejich jménem, popřípadě jménem organizační jednotky, je-li ustavena“.* [8]

Volební okrsky a obvody

Každá obec (či město) je v rámci komunálních voleb považována za nejméně jeden volební obvod. S ohledem na velikost však můžeme uvažovat dělení území na více obvodů. Jednou z klíčových proměnných poměrných volebních systémů je právě velikost obvodu, přičemž můžeme rozlišovat tři kategorie velikostí: nízká (2-4 mandáty), střední (5-9 mandátů) a vysoká (10 a více mandátů). V následující tabulce si můžeme prohlédnout, jak nám počet obyvatel v obvodu ovlivní velikost zastupitelstva:

počet obyvatel	počet zastupitelů
do 500	5 – 15
501 – 3 000	7 – 15
3 001 – 10 000	11 – 25
10 001 – 50 000	15 – 35
50 001 – 150 000	25 – 45
nad 150 000	35 – 55
Praha	55 – 70

Tabulka 1: Vliv počtu obyvatel na velikost zastupitelstva

Volební okrsek je menší územní celek, jehož hranice stanovuje starosta. Na rozdíl od volebních obvodů slouží pouze k hladšímu průběhu voleb. V každém z okrsků je

zřízena volební místnost a jmenována volební komise. Ta má za úkol dohlížet na průběh hlasování a po jeho skončení sčítá výsledky. Každý z okrsků má přibližně 1000 obyvatel, avšak pro okrajové části lze uvažovat i menší oblasti. Od okamžiku vyhlášení voleb již nelze hranice okrsků měnit.

Ke změně volebního okrsku lze přistoupit pouze v těchto případech:

- a) *„zvýšení nebo snížení počtu voličů ve volebním okrsku o jednu třetinu,*
- b) *změny hranic obce v místech, kde je území této obce osídleno,*
- c) *změny hranic městských obvodů nebo městských částí,*
- d) *kdy hranice volebního okrsku není shodná s hranicí volebního obvodu pro volby do Senátu nebo volebního obvodu pro volby do zastupitelstev obcí“.* [8]

3.1.5 Výsledky voleb

Jakmile uplyne doba, která byla vyčleněna hlasování do zastupitelstva obce, začne fáze zpracování a předávání výsledků. Okrsková volební komise vyhotoví dva stejné zápisy o průběhu a výsledku hlasování, které obsahují následující informace:

- a) *„doba počátku a ukončení hlasování, popřípadě jeho odročení, přerušení nebo prodloužení s uvedením důvodů,*
- b) *celkový počet osob ve volebním okrsku zapsaných do výpisu ze seznamu,*
- c) *počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,*
- d) *počet odevzdaných úředních obálek,*
- e) *počet platných hlasů odevzdaných pro každou volební stranu,*
- f) *počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty,*
- g) *stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové volební komisi, usnesení, která komise přijala, a jejich zdůvodnění“.* [8]

Jeden ze zápisů je neprodleně zaslán Českému statistickému úřadu, kde probíhá další kontrola a zpracování. Pokud není nalezena žádná chyba, může okrsková volební komise své zasedání ukončit. Druhý stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování je společně s ostatními důležitými dokumenty předán do úschovy obecního úřadu.

Český statistický úřad neprodleně rozešle výsledky jednotlivým zmocněncům volebních stran a nezávislým kandidátům. Oficiální celkové výsledky uveřejňuje Státní volební komise ve Sbírce zákonů. [12]

Nové volby do zastupitelstva obce se vyhláší v případě, že se počet členů zastupitelstva sníží o více než polovinu (nebo klesne pod hranici 5 členů) a nejsou k dispozici náhradníci, vznikne-li nová obec, městská část nebo městský obvod, případně dojde-li k rozpuštění zastupitelstva obce podle zvláštního právního předpisu. [8]

3.2 KRAJSKÉ VOLBY

V rámci bakalářské práce se mimo jiné zaměříme i na srovnání komunálních a krajských voleb v rámci města Olomouce. Následující kapitola bude věnována popisu základních rysů těchto voleb a zdůrazníme některé odlišnosti od voleb komunálních.

Volby do zastupitelstev krajů jsou upraveny zákonem č. 130/2000 Sb. Ten již prošel několika změnami a některé drobnosti jsou upraveny také vyhláškou ministerstva vnitra č. 152/2000 Sb.

První řádné volby proběhly, po vzniku vyšších územních samosprávných celků, v roce 2000. Funkční období krajského zastupitelstva je čtyřleté. V naší analýze tedy budeme uvažovat výsledky z pěti krajských voleb. Počet obyvatel kraje určuje počet mandátů v krajském zastupitelstvu. Je-li v kraji méně než 600 tisíc obyvatel, bude mít zastupitelstvo 45 členů. V rozmezí 600 tisíc až 900 tisíc je to 55 členů a kraje nad 900 tisíc obyvatel mají 65 mandátů v rámci krajského zastupitelstva.

Stejně jako u voleb komunálních platí i zde zásady tajného, všeobecného, rovného, přímého volebního práva. Krajské volby vyhláší prezident nejpozději 90 dnů před jejich konáním a toto datum je závazné pro všechny kraje České republiky. Právo volit má každý občan, který dosáhl nejméně 18 let a má stálé bydliště na území daného kraje. Stejně jako u voleb do Poslanecké sněmovny zakazuje zákon kandidaturu nezávislých kandidátů – uvažujeme tedy jen strany, hnutí nebo koalice.

Při přepočtu volebních hlasů na mandáty se setkáváme s modifikovanou d'Hondtovou metodou, kterou nazýváme „Koudelkův dělitel“. [13] [14]

4. VOLEBNÍ FORMULE

Volební formule je velmi důležitý pojem, který by neměl uniknout naší pozornosti. Jedná se o způsob přepočtu získaných volebních hlasů na mandáty. V odborné literatuře se setkáváme se základním dělením na volební kvóty a volební dělitele.

Volební kvóty

Volební kvóta udává minimální počet hlasů, které strana musí získat, aby obsadila jeden mandát v zastupitelstvu. Při výpočtu se často setkáváme s problémem, že při prvním kroku nejsme schopni rozdělit všechny mandáty a dodatečné výpočty jsou znatelně náročnější. Nyní si uvedeme příklady volebních kvót:

- Hareova kvóta $Q = V / S$,
- Hagenbach-Bischoffova kvóta $Q = V / (S + 1)$,
- Droopova kvóta $Q = [V / (S + 1)] + 1$,
- kvóta Imperiali $Q = V / (S + 2)$,
- posílená kvóta Imperiali $Q = V / (S + 3)$.

Při výpočtu volební kvóty (Q) se setkáváme se dvěma parametry – s celkovým počtem voličských hlasů (V) a s počtem přidělovaných voličských mandátů (S). Vypočítanou hodnotou Q vydělíme celkový počet hlasů příslušící konkrétní kandidující straně. Kolikrát se volební kvóta vejde do celkového počtu hlasů, tolik získá strana v 1. kole mandátů.

Aby byl postup výpočtů zřetelnější, uvedeme si použití kvót na příkladu. V následující tabulce máme uvedeny volební zisky tří hypotetických stran, které si mají rozdělit $S=30$ mandátů pomocí Hareovy kvóty.

Strana	AAA	BBB	CCC
Hlasy	256	133	211

Tabulka 2: Volební zisky hypotetických stran

Máme tedy součet hlasů

$$V = 256 + 133 + 211 = 600.$$

Nyní si vypočteme hodnotu Hareovy kvóty

$$Q = V / S = 600 / 30 = 20.$$

V následující tabulce uvedeme podíly pro jednotlivé strany a výsledný počet mandátů (po prvním kole dělení podle Hareovy kvóty).

Strana	AAA	BBB	CCC	Celkem
Hlasy	256	133	211	600
Podíl	256/20=12,8	133/20=6,65	211/20=10,55	30
Mandáty (v 1. kole)	12	6	10	28

Tabulka 3: První dělení pomocí Hareovy kvóty

Vidíme, že v prvním kole bylo rozděleno 28 z 30 mandátů. Zbývá tedy rozdělit 2 mandáty. K tomu se využívají následující 3 metody:

Metoda největšího absolutního zbytku

Při použití této metody, připadají zbylé mandáty stranám, s největším množstvím nevyužitých hlasů. Důsledkem je často zvýhodňování malých politických stran. Ve všech příkladech, kde jsme počítali pomocí volebních kvót, budeme uvažovat právě tuto metodu. Podívejme se na náš příklad. Největší zbytek je u strany AAA, tedy 0,8, následuje strana BBB 0,65 a třetí je CCC s 0,55. Zbývající mandáty tedy přidělíme stranám AAA a BBB:

Strana	AAA	BBB	CCC	Celkem
Hlasy	256	133	211	600
Podíl	256/20=12,8	133/20=6,65	211/20=10,55	30
Mandáty (1. kolo)	12	6	10	28
Zbytky	0,8 (1.)	0,65 (2.)	0,55 (3.)	2
Mandáty (2. kolo)	1	1	0	2
Mandáty celkem	13	7	10	30

Tabulka 4: Druhé dělení pomocí Hareovy kvóty

Metoda největšího relativního zbytku

Oproti předchozí metodě se nezabývá absolutními zbytky hlasů stran, ale srovnává poměry zbylých mandátů a zbylých hlasů pro jednotlivé strany. Tato metoda se v dnešní době nepoužívá, a proto se jí nebudeme podrobněji zabývat.

Metoda největšího průměru

Při výpočtu pomocí této metody nejdříve podělíme počet hlasů kandidující strany počtem mandátů, které získala v prvním skrutiniu (v prvním dělení). Mandát získá ta strana, která zaznamenala největší průměr hlasů na získání jednoho mandátu. Postup opakujeme tak dlouho, dokud nejsou všechny mandáty rozděleny. Tato metoda zvýhodňuje silné politické strany a v praxi se velmi často používá.

Ukázka výpočtu pomocí volebních kvót

Pro zajímavost si uvedeme rozdělení mandátů podle různých kvót ve druhém olomouckém obvodu. Použitá data jsou z roku 2012. Pro rozdělení mandátů ve druhém kole byla vždy použita metoda největšího absolutního zbytku.

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro Ol	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	Hareova kvóta	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
výpočet metodou největšího zbytku	4 819,33	1,49	2,09	1,00	0,64	3,11	0,68
1. fáze		1	2	1	-	3	-
2. fáze		-	-	-	1	-	1
Počet získaných mandátů		1	2	1	1	3	1

Tabulka 5: Hareova kvóta

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro Ol	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	Hagenbach - Bischoffova kvóta	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
výpočet metodou největšího zbytku	4 337,40	1,66	2,32	1,11	0,71	3,45	0,75
1. fáze		1	2	1	-	3	-
2. fáze		-	-	-	1	-	1
Počet získaných mandátů		1	2	1	1	3	1

Tabulka 6: Hagenbach-Bischoffova kvóta

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro Ol	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	Droopova kvóta	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
výpočet metodou největšího zbytku	4 338,40	1,66	2,32	1,11	0,71	3,45	0,75
1. fáze		1	2	1	-	3	-
2. fáze		-	-	-	1	-	1
Počet získaných mandátů		1	2	1	1	3	1

Tabulka 7: Droopova kvóta

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro Ol	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	kvóta Imperiali	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
výpočet metodou největšího zbytku	3 943,09	1,83	2,55	1,22	0,78	3,80	0,83
1. fáze		1	2	1	-	3	-
2. fáze		1	-	-	-	-	1
Počet získaných mandátů		2	2	1	0	3	1

Tabulka 8: kvóta Imperiali

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro Ol	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	posílená kvóta Imperiali	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
výpočet metodou největšího zbytku	3 614,50	1,99	2,78	1,33	0,85	4,14	0,91
1. fáze		1	2	1	-	4	-
2. fáze		1	-	-	-	-	-
Počet získaných mandátů		2	2	1	0	4	0

Tabulka 9: posílená kvóta Imperiali

Volební dělitelé

Při použití volebního dělitele, předpokládáme, že mandát získá ta strana, která dosáhla nejvyššího průměru hlasů na mandát. Hlasy, které si daná politická strana připsala, postupně dělíme řadou čísel (specifickou pro konkrétní typ dělitele) a křeslo získá ta ze stran, která má nejvyšší aktuální průměr na mandát. V praxi se nejčastěji setkáváme s následujícími volebními děliteli:

- D'Hondtův dělitel n (1; 2; 3; 4; ...),
- dělitel Sainte-Laguë $2n-1$ (1; 3; 5; 7; ...),
- modifikovaný dělitel Sainte-Laguë $1,4; 2n-1$ (1.4; 3; 5; ...),
- dělitel Imperiali $n+1$ (2; 3; 4; 5; ...),
- Dánský dělitel $3n-2$ (1; 4; 7; 10; ...),
- modifikovaný d'Hondtův dělitel $n^{0,9}$ (1; 1.87; 2.69; ...),
- „Koudelkův dělitel“ $1,42; n$ (1.42; 2; 3; ...).

Proměnná n označuje počet kandidátů na listině a v praxi by neměla překročit celkový počet členů zastupitelstva. Jedinou výjimkou je sedmičlenné zastupitelstvo, kde je možný větší počet kandidátů než celkový počet mandátů.

Nyní si ukážeme, jak bude vypadat použití jednotlivých dělitelů na datech z druhého obvodu při komunálních volbách v roce 2012. Výpočet je ve všech případech stejný, mění se pouze řady čísel, kterými postupně dělíme získané hlasy. Do prvního řádku si ke každé politické straně zapíšeme celkový počet hlasů, získaných v daném roce. Do druhého sloupce si napíšeme řadu čísel, která přísluší dané metodě. Nyní, pro každou politickou stranu, postupně dělíme celkovou hodnotu získaných hlasů příslušným koeficientem. Takto napočítané podíly seřadíme od největšího po nejmenší. „Mandáty se přidělí stranám v pořadí, v jakém jsou seřazeny hodnoty „jejich“ vypočtených podílů hlasů.“ Počet rozdělovaných mandátů se odvíjí od velikosti uvažovaného území. [18] V našem konkrétním příkladu budeme uvažovat 9 zastupitelů.

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro OI	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	d'Hondtův dělitel	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
Ø na 1 mandát	1	7 199,00	10 059,00	4 799,00	3 076,00	14 969,00	3 272,00
Ø na 2 mandáty	2	3 599,50	5 029,50	2 399,50	1 538,00	7 484,50	1 636,00
Ø na 3 mandáty	3	2 399,67	3 353,00	1 599,67	1 025,33	4 989,67	1 090,67
Ø na 4 mandáty	4	1 799,75	2 514,75	1 199,75	769,00	3 742,25	818,00
Ø na 5 mandátů	5	1 439,80	2 011,80	959,80	615,20	2 993,80	654,40
Ø na 6 mandátů	6	1 199,83	1 676,50	799,83	512,67	2 494,83	545,33
Ø na 7 mandátů	7	1 028,43	1 437,00	685,57	439,43	2 138,43	467,43
Ø na 8 mandátů	8	899,88	1 257,38	599,88	384,50	1 871,13	409,00
Ø na 9 mandátů	9	799,89	1 117,67	533,22	341,78	1 663,22	363,56
Počet získaných mandátů	d'Hondtův dělitel	2	2	1	0	4	0

Tabulka 10: d'Hondtův dělitel

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro OI	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	dělitel Sainte-Laguë	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
Ø na 1 mandát	1	7 199,00	10 059,00	4 799,00	3 076,00	14 969,00	3 272,00
Ø na 2 mandáty	3	2 399,67	3 353,00	1 599,67	1 025,33	4 989,67	1 090,67
Ø na 3 mandáty	5	1 439,80	2 011,80	959,80	615,20	2 993,80	654,40
Ø na 4 mandáty	7	1 028,43	1 437,00	685,57	439,43	2 138,43	467,43
Ø na 5 mandátů	9	799,89	1 117,67	533,22	341,78	1 663,22	363,56
Ø na 6 mandátů	11	654,45	914,45	436,27	279,64	1 360,82	297,45
Ø na 7 mandátů	13	553,77	773,77	369,15	236,62	1 151,46	251,69
Ø na 8 mandátů	15	479,93	670,60	319,93	205,07	997,93	218,13
Ø na 9 mandátů	17	423,47	591,71	282,29	180,94	880,53	192,47
Počet získaných mandátů	dělitel Sainte-Laguë	1	2	1	1	3	1

Tabulka 11: dělitel Sainte-Laguë

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro OI	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	modifikovaný dělitel Sainte-Laguë	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
Ø na 1 mandát	1,4	5 142,14	7 185,00	3 427,86	2 197,14	10 692,14	2 337,14
Ø na 2 mandáty	3	2 399,67	3 353,00	1 599,67	1 025,33	4 989,67	1 090,67
Ø na 3 mandáty	5	1 439,80	2 011,80	959,80	615,20	2 993,80	654,40
Ø na 4 mandáty	7	1 028,43	1 437,00	685,57	439,43	2 138,43	467,43
Ø na 5 mandátů	9	799,89	1 117,67	533,22	341,78	1 663,22	363,56
Ø na 6 mandátů	11	654,45	914,45	436,27	279,64	1 360,82	297,45
Ø na 7 mandátů	13	553,77	773,77	369,15	236,62	1 151,46	251,69
Ø na 8 mandátů	15	479,93	670,60	319,93	205,07	997,93	218,13
Ø na 9 mandátů	17	423,47	591,71	282,29	180,94	880,53	192,47
Počet získaných mandátů	modifikovaný dělitel Sainte-Laguë	2	2	1	0	3	1

Tabulka 12: modifikovaný dělitel Sainte-Laguë

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro OI	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	dělitel Imperiali	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
Ø na 1 mandát	2	3 599,50	5 029,50	2 399,50	1 538,00	7 484,50	1 636,00
Ø na 2 mandáty	3	2 399,67	3 353,00	1 599,67	1 025,33	4 989,67	1 090,67
Ø na 3 mandáty	4	1 799,75	2 514,75	1 199,75	769,00	3 742,25	818,00
Ø na 4 mandáty	5	1 439,80	2 011,80	959,80	615,20	2 993,80	654,40
Ø na 5 mandátů	6	1 199,83	1 676,50	799,83	512,67	2 494,83	545,33
Ø na 6 mandátů	7	1 028,43	1 437,00	685,57	439,43	2 138,43	467,43
Ø na 7 mandátů	8	899,88	1 257,38	599,88	384,50	1 871,13	409,00
Ø na 8 mandátů	9	799,89	1 117,67	533,22	341,78	1 663,22	363,56
Ø na 9 mandátů	10	719,90	1 005,90	479,90	307,60	1 496,90	327,20
Počet získaných mandátů	dělitel Imperiali	1	3	0	0	5	0

Tabulka 13: dělitel Imperiali

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro OI	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	Dánský dělitel	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
Ø na 1 mandát	1	7 199,00	10 059,00	4 799,00	3 076,00	14 969,00	3 272,00
Ø na 2 mandáty	4	1 799,75	2 514,75	1 199,75	769,00	3 742,25	818,00
Ø na 3 mandáty	7	1 028,43	1 437,00	685,57	439,43	2 138,43	467,43
Ø na 4 mandáty	10	719,90	1 005,90	479,90	307,60	1 496,90	327,20
Ø na 5 mandátů	13	553,77	773,77	369,15	236,62	1 151,46	251,69
Ø na 6 mandátů	16	449,94	628,69	299,94	192,25	935,56	204,50
Ø na 7 mandátů	19	378,89	529,42	252,58	161,89	787,84	172,21
Ø na 8 mandátů	22	327,23	457,23	218,14	139,82	680,41	148,73
Ø na 9 mandátů	25	287,96	402,36	191,96	123,04	598,76	130,88
Počet získaných mandátů	Dánský dělitel	1	2	1	1	3	1

Tabulka 14: Dánský dělitel

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro OI	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	modifikovaný d'Hondtův dělitel	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
Ø na 1 mandát	1	7 199,00	10 059,00	4 799,00	3 076,00	14 969,00	3 272,00
Ø na 2 mandáty	1,87	3 857,85	5 390,48	2 571,72	1 648,39	8 021,69	1 753,42
Ø na 3 mandáty	2,69	2 678,32	3 742,36	1 785,43	1 144,40	5 569,08	1 217,32
Ø na 4 mandáty	3,48	2 067,37	2 888,69	1 378,15	883,35	4 298,72	939,64
Ø na 5 mandátů	4,26	1 691,22	2 363,10	1 127,40	722,63	3 516,57	768,67
Ø na 6 mandátů	5,02	1 435,28	2 005,48	956,79	613,27	2 984,40	652,34
Ø na 7 mandátů	5,76	1 249,35	1 745,69	832,84	533,82	2 597,79	567,84
Ø na 8 mandátů	6,50	1 107,88	1 548,01	738,53	473,38	2 303,63	503,54
Ø na 9 mandátů	7,22	996,45	1 392,31	664,25	425,76	2 071,93	452,89
Počet získaných mandátů	modifikovaný d'Hondtův dělitel	2	2	1	0	4	0

Tabulka 15: modifikovaný d'Hondtův dělitel

Strana		KSČM	ODS	Strana zelených a Šance pro Ol	NEZÁVISLÍ	ČSSD	KDU-ČSL
Volební zisk	Koudelka	7 199	10 059	4 799	3 076	14 969	3 272
Ø na 1 mandát	1,42	5 069,72	7 083,80	3 379,58	2 166,20	10 541,55	2 304,23
Ø na 2 mandáty	2	3 599,50	5 029,50	2 399,50	1 538,00	7 484,50	1 636,00
Ø na 3 mandáty	3	2 399,67	3 353,00	1 599,67	1 025,33	4 989,67	1 090,67
Ø na 4 mandáty	4	1 799,75	2 514,75	1 199,75	769,00	3 742,25	818,00
Ø na 5 mandátů	5	1 439,80	2 011,80	959,80	615,20	2 993,80	654,40
Ø na 6 mandátů	6	1 199,83	1 676,50	799,83	512,67	2 494,83	545,33
Ø na 7 mandátů	7	1 028,43	1 437,00	685,57	439,43	2 138,43	467,43
Ø na 8 mandátů	8	899,88	1 257,38	599,88	384,50	1 871,13	409,00
Ø na 9 mandátů	9	799,89	1 117,67	533,22	341,78	1 663,22	363,56
Počet získaných mandátů	Koudelka	2	2	1	0	4	0

Tabulka 16: Koudelkův dělitel

Výsledný počet získaných mandátů se neodvíjí pouze od zvolené volební formule. Významnou roli hrají také ostatní faktory, jako například velikost volebního obvodu. Setkáváme se s jevem, že kvóta Imperiali, dělitel Imperiali a modifikovaný d'Hondtův dělitel v rámci menších obvodů zvýhodňují velké strany, zatímco dělitel Sainte-Laguë je výhodnější pro strany malé.

Po roce 1990 se na našem území používaly v systému komunálních voleb výhradně volební dělitele, konkrétně metoda Sainte-Laguë. Významným okamžikem byla nová reforma v roce 2001, která změnila volební formuli a od tohoto okamžiku se používala d'Hondtova metoda. V posledních komunálních volbách v roce 2014 byl použit tzv. Koudelkův dělitel, který je blízkou modifikací d'Hondtova dělitele. [15] [16]

5. PŘEPOČET VOLEBNÍCH HLASŮ NA MANDÁTY

Nyní si na praktickém příkladu rozvedeme přepočítání volebních hlasů na mandáty pomocí čtyř vybraných metod. Rozhodli jsme se počítat pomocí dělitelů Sainte-Laguë, d'Hondt a Koudelkova dělitele, které se u nás používali nejvíce. Abychom mohli výsledky srovnat při použití volebních kvót a volebních dělitelů, připojíme také Hagenbach-Bischoffovu kvótu. Ta se na našem území používala, v rámci komunálních voleb, v období první republiky. Nejprve se však krátce seznámíme s pojmem uzavírací klauzule, která může ovlivnit počet politických stran, vstupujících do zastupitelstva.

Na příloženém CD jsou k dispozici všechny výpočty pro komunální volby od roku 1994 až do posledních voleb v roce 2014. Soubory jsou členěny podle jednotlivých obvodů. Nalezneme zde i soubor, který nabízí srovnání uvažovaných metod v každém volebním roce, přičemž máme zeleně zvýrazněnou metodu, která byla v konkrétním roce použita. [13]

5.1 UZAVÍRACÍ KLAUZULE

V každém volebním systému se setkáváme s určitými omezeními. Jedním z nich je i tzv. uzavírací klauzule (neboli volební kvórum). Jedná se o minimální podíl (nebo počet) hlasů, které musí politická strana získat, aby se dostala do zastupitelstva. S volebními klauzulemi se setkáváme především v systémech poměrného zastoupení.

V České republice byla klauzule stanovena volebním zákonem na hodnotu 5 %. To znamená, že politické strany, které získaly menší podíl hlasů, nebudeme při rozdělování mandátů uvažovat. [17]

Nyní si ukážeme na praktickém příkladu, jak se s 5 % volební klauzulí počítá a jak se změní počet stran vstupujících do následných přepočtů. Budeme uvažovat data zjištěná při komunálních volbách, konaných v roce 2014. Do obecního zastupitelstva se volilo celkem 45 členů.

Měli bychom si uvědomit, že s hodnotou 5 % nesrovnáváme procento získaných hlasů. Volební zisk konkrétní strany bude třeba přepočítat, podle počtu kandidátů, které politická strana měla na kandidátce. Například u KDU-ČSL, která měla 45 kandidátů, se bude procento získaných hlasů rovnat přepočtenému procentu platných hlasů. Obtížnější bude případ, kdy se počet kandidátů neshoduje s počtem volených zastupitelů. Taková situace nastává u strany ProOlomouc, která na kandidátku uvedla

pouze 30 jmen. Bude nutné, určit nový základ, s kterým budeme počítat. Vezmeme celkový počet platných hlasů pro všechny strany (v našem případě 1 064 812) a podělíme ho počtem volených zastupitelů (45). Takto vypočítanou hodnotu vynásobíme počtem kandidátů uvažované strany ProOlomouc, tedy 30. To bude naším novým základem. Nyní už bude snadné zjistit, jaký podíl tvořil získaný počet hlasů z nově vypočítaného základu.

$$1\,064\,812 / 45 = 23\,662,48889$$

$$23\,662,48889 * 30 = 709\,874,66 \quad \rightarrow \text{to bude naším novým základem}$$

$$709\,874,66 \quad \dots \quad 100\%$$

$$\underline{48\,545 \quad \dots \quad x \quad \%}$$

$$x = 6,84$$

	hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ	Přepočtené % platných hlasů
	abs.	v %			
Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	105 765	9,93	45	1 064 812,00	9,93
Strana svobodných občanů	23 753	2,23	45	1 064 812,00	2,23
REPUBL. STR. ČECH, MORAVYA SLEZ.	3 881	0,36	45	1 064 812,00	0,36
Patrioti PRO Olomouc	13 356	1,25	45	1 064 812,00	1,25
Česká strana sociálně demokratická	198 961	18,69	45	1 064 812,00	18,69
ProOlomouc	48 545	4,56	30	709 874,67	6,84
TOP 09	98 483	9,25	45	1 064 812,00	9,25
Občanská demokratická strana	117 633	11,05	45	1 064 812,00	11,05
Koruna Česká (monarch. strana)	4 378	0,41	27	638 887,20	0,69
Strana Práv Občanů	5 430	0,51	30	709 874,67	0,76
Občané pro Olomouc	77 950	7,32	45	1 064 812,00	7,32
Komunistická strana Čech a Moravy	94 429	8,87	45	1 064 812,00	8,87
ANO 2011	249 270	23,41	45	1 064 812,00	23,41
Úsvit přímé demokracie	22 978	2,16	45	1 064 812,00	2,16

Tabulka 17: Výpočet volební klauzule v roce 2014

5.1.1 Srovnání výsledků s použitím 5 % uzavírací klauzule a bez ní

V České republice je volebním zákonem stanovena uzavírací klauzule, která eliminuje počet politických stran, vstupujících do zastupitelstva. Nabízí se však otázka: Změnily by se výsledky voleb v Olomouci, kdybychom klauzuli neuvažovali?

Abychom našli odpověď na tuto otázku, napočítali jsme si výsledky pomocí obou způsobů (s použitím i bez použití klauzule) pro jednotlivé komunální volby a následně jsme je porovnali. Zajímavým zjištěním je, že při metodách přepočtu volebních hlasů na mandáty, které byly v konkrétních letech použity, byly výsledky totožné. Pokud bychom však použili jinou metodu přepočtu, nemusí se počty přidělených mandátů shodovat. Názorně si toto tvrzení ukážeme na komunálních volbách v roce 2014 při použití d'Hondtovy metody.

Strana	Volební zisk	Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	Strana svobodných občanů	REPUBL. STR. ČECH, MORAVY A SEZ.	Patrioti PRO Olomouc	Česká strana sociálně demokratická	Pro Olomouc	TOP 09	Občanská demokratická strana	Komun. Česká (monarch. strana)	Strana Práv Občanů	Občané pro Olomouc	Komunistická strana Čech a Moravy	ANO 2011	Ústní přímé demokracie
	d'Hondt	105 765	23 753	3 881	13 365	198 961	48 545	98 483	117 633	4 378	5 480	77 950	94 429	249 270	22 978
Ø na 1 mandát	1	105 765,00	23 753,00	3 881,00	13 365,00	198 961,00	48 545,00	98 483,00	117 633,00	4 378,00	5 480,00	77 950,00	94 429,00	249 270,00	22 978,00
Ø na 2 mandáty	2	52 882,50	11 876,50	1 940,50	6 678,00	99 480,50	24 272,50	49 241,50	58 816,50	2 189,00	2 740,00	38 975,00	47 214,50	124 635,00	11 489,00
Ø na 3 mandáty	3	35 255,00	7 917,67	1 293,67	4 452,00	66 320,33	16 181,67	32 827,67	39 211,00	1 459,33	1 830,00	25 983,33	31 476,33	83 090,00	7 659,33
Ø na 4 mandáty	4	26 441,25	5 938,25	970,25	3 339,00	49 740,25	12 136,25	24 620,75	29 408,25	1 094,50	1 357,50	19 487,50	23 807,25	62 317,50	5 744,50
Ø na 5 mandátů	5	21 153,00	4 750,00	776,20	2 671,20	39 792,20	9 709,00	19 696,60	23 526,60	875,60	1 086,00	15 590,00	18 885,80	49 854,00	4 595,60
Ø na 6 mandátů	6	17 627,50	3 958,88	646,83	2 226,00	33 160,17	8 090,83	16 413,83	19 605,50	729,67	900,00	12 991,67	15 738,17	41 545,00	3 829,67
Ø na 7 mandátů	7	15 109,29	3 399,29	554,43	1 908,00	28 423,00	6 935,00	14 069,00	16 804,71	625,48	775,71	11 135,71	13 489,86	35 610,00	3 282,57
Ø na 8 mandátů	8	13 220,63	2 989,13	485,13	1 669,50	24 970,13	6 088,13	12 310,38	14 704,13	547,25	678,75	9 743,75	11 803,63	31 158,75	2 872,25
Ø na 9 mandátů	9	11 754,67	2 639,22	431,22	1 484,00	22 105,78	5 399,89	10 942,56	13 070,33	486,44	603,33	8 661,11	10 492,11	27 696,67	2 531,11
Ø na 10 mandátů	10	10 576,50	2 375,30	388,10	1 335,60	19 886,30	4 894,30	9 846,30	11 763,30	437,80	543,00	7 795,00	9 442,90	24 927,00	2 297,80
Ø na 11 mandátů	11	9 615,00	2 159,36	352,82	1 241,18	18 087,36	4 413,18	8 953,00	10 693,91	398,00	493,64	7 086,36	8 394,45	22 660,91	2 088,91
Ø na 12 mandátů	12	8 813,75	1 979,42	323,42	1 113,00	16 590,08	4 045,42	8 206,92	9 802,75	364,88	452,50	6 495,83	7 860,08	20 772,50	1 914,83
Počet získaných mandátů	d'Hondt	5	1	0	0	9	2	4	5	0	0	3	4	11	1

Tabulka 18: Bez použití 5 % klauzule

Strana	Volební zisk	Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	Strana svobodných občanů	REPUBL. STR. ČECH, MORAVY A SEZ.	Patrioti PRO Olomouc	Česká strana sociálně demokratická	Pro Olomouc	TOP 09	Občanská demokratická strana	Občané pro Olomouc	Občané pro Olomouc	Komunistická strana Čech a Moravy	ANO 2011	Ústní přímé demokracie
	d'Hondt	105 765	23 753	3 881	13 365	198 961	48 545	98 483	117 633	77 950	94 429	249 270	22 978	
Ø na 1 mandát	1	105 765,00	23 753,00	3 881,00	13 365,00	198 961,00	48 545,00	98 483,00	117 633,00	77 950,00	94 429,00	249 270,00	22 978,00	
Ø na 2 mandáty	2	52 882,50	11 876,50	1 940,50	6 678,00	99 480,50	24 272,50	49 241,50	58 816,50	38 975,00	47 214,50	124 635,00	11 489,00	
Ø na 3 mandáty	3	35 255,00	7 917,67	1 293,67	4 452,00	66 320,33	16 181,67	32 827,67	39 211,00	25 983,33	31 476,33	83 090,00	7 659,33	
Ø na 4 mandáty	4	26 441,25	5 938,25	970,25	3 339,00	49 740,25	12 136,25	24 620,75	29 408,25	19 487,50	23 807,25	62 317,50	5 744,50	
Ø na 5 mandátů	5	21 153,00	4 750,00	776,20	2 671,20	39 792,20	9 709,00	19 696,60	23 526,60	15 590,00	18 885,80	49 854,00	4 595,60	
Ø na 6 mandátů	6	17 627,50	3 958,88	646,83	2 226,00	33 160,17	8 090,83	16 413,83	19 605,50	12 991,67	15 738,17	41 545,00	3 829,67	
Ø na 7 mandátů	7	15 109,29	3 399,29	554,43	1 908,00	28 423,00	6 935,00	14 069,00	16 804,71	11 135,71	13 489,86	35 610,00	3 282,57	
Ø na 8 mandátů	8	13 220,63	2 989,13	485,13	1 669,50	24 970,13	6 088,13	12 310,38	14 704,13	9 743,75	11 803,63	31 158,75	2 872,25	
Ø na 9 mandátů	9	11 754,67	2 639,22	431,22	1 484,00	22 105,78	5 399,89	10 942,56	13 070,33	8 661,11	10 492,11	27 696,67	2 531,11	
Ø na 10 mandátů	10	10 576,50	2 375,30	388,10	1 335,60	19 886,30	4 894,30	9 846,30	11 763,30	7 086,36	8 584,45	24 927,00	2 297,80	
Ø na 11 mandátů	11	9 615,00	2 159,36	352,82	1 241,18	18 087,36	4 413,18	8 953,00	10 693,91	6 495,83	7 869,08	20 772,50	2 088,91	
Ø na 12 mandátů	12	8 813,75	1 979,42	323,42	1 113,00	16 590,08	4 045,42	8 206,92	9 802,75	5 996,15	7 263,77	19 174,62	1 914,83	
Počet získaných mandátů	d'Hondt	5	1	0	0	10	2	4	5	3	4	12	1	

Tabulka 19: S použitím 5 % klauzule

Z uvedených tabulek je zřejmé, že nedošlo pouze k redukci počtu stran vstupujících do zastupitelstva, ale že se změnilo také rozložení mandátů mezi jednotlivými politickými stranami. Díky uzavírací klauzuli se do zastupitelstva neprobojovaly: Strana svobodných občanů a Úsvit přímé demokracie. Jejich mandáty byly přiřazeny ve prospěch stran ČSSD a ANO 2011.

Ač by se na první pohled mohlo zdát, že je uzavírací klauzule zbytečná, dokázali jsme, že bychom ji rozhodně neměli zanedbávat, protože může ovlivnit rozložení politických sil v rámci celého obecního zastupitelstva.

5.2 D'HONDTOVA, SAINT-LAGUËHO METODA A KOUDELKŮV DĚLITEL

D'Hondtův dělitel, sloužící pro přepočítání volebních hlasů na mandáty, je v současnosti nejpoužívanější metodou. Od roku 2000 se využívá k rozdělení mandátů v krajských zastupitelstvech, od roku 2002 ve volbách do Poslanecké sněmovny, v roce 2004 se začal využívat ve volbách do Evropského parlamentu a v rozmezí let 2002 až 2010 se používal ve volbách komunálních. Saint-Laguého metoda, která se u nás využívala až do roku 2001, je v podstatě modifikací již zmíněné d'Hondtovy metody. V posledních komunálních volbách, které proběhly v roce 2014, se využíval tzv. Koudelkův dělitel. Od d'Hondtovy metody se liší pouze prvním číslem v řadě dělitelů (místo 1 uvažujeme hodnotu 1,42). Tento na první pohled nepatrný detail zmenšuje hodnoty v prvním řádku tabulky, čímž může změnit i počet přidělených mandátů. Koudelkův dělitel oproti d'Hondtové metodě zvýhodňuje větší politické strany. Výhodou těchto metod je snadné a rychlé použití. Na rozdíl od volebních kvót dokáží rozdělit všechny mandáty hned v prvním kroku.

Nyní se podíváme na konkrétní příklad, přepočtu volebních hlasů. Budeme uvažovat data z komunálních voleb v roce 2014. V tomto roce byl k přepočtu použit Koudelkův dělitel, tudíž data, která získáme touto metodou, budou odpovídat skutečnosti. Výpočet pomocí těchto tří dělitelů je v podstatě totožný. Liší se pouze řady čísel, kterými dělíme. Zatímco u d'Hondtovy metody uvažujeme všechna přirozená čísla (1; 2; 3; 4; 5; ...) u Saint-Laguého metody bereme jen lichá přirozená čísla (1; 3; 5; ...). U Koudelkova dělitele řada vypadá téměř jako v případě d'Hondtovy metody, liší se pouze první člen.

Postup výpočtu je blíže specifikován již ve čtvrté kapitole o volebních formulích. Proto se zaměříme pouze na výsledky, s kterými budeme dále pracovat. Díky použití

uzavírací klauzule se nám zmenší počet politických stran. Budeme zanedbávat ty z nich, jejichž hodnota přepočteného procenta platných hlasů nepřekročí hodnotu 5. V našem příkladu to budou tyto: Strana svobodných občanů, REPUBL. STR. ČECH MORAVY A SLEZ., Patrioti PRO Olomouc, Koruna Česká (monarch. strana), Strana Práv Občanů a Úsvit přímé demokracie.

Strana		KDU-ČSL	ČSSD	ProOlomouc	TOP 09	ODS	Občané pro Olomouc	KSČM	ANO 2011
Volební zisk	d'Hondt	105 765	198 961	48 545	98 483	117 633	77 950	94 429	249 270
Ø na 1 mandát	1	105 765,00	198 961,00	48 545,00	98 483,00	117 633,00	77 950,00	94 429,00	249 270,00
Ø na 2 mandáty	2	52 882,50	99 480,50	24 272,50	49 241,50	58 816,50	38 975,00	47 214,50	124 635,00
Ø na 3 mandáty	3	35 255,00	66 320,33	16 181,67	32 827,67	39 211,00	25 983,33	31 476,33	83 090,00
Ø na 4 mandáty	4	26 441,25	49 740,25	12 136,25	24 620,75	29 408,25	19 487,50	23 607,25	62 317,50
Ø na 5 mandátů	5	21 153,00	39 792,20	9 709,00	19 696,60	23 526,60	15 590,00	18 885,80	49 854,00
Ø na 6 mandátů	6	17 627,50	33 160,17	8 090,83	16 413,83	19 605,50	12 991,67	15 738,17	41 545,00
Ø na 7 mandátů	7	15 109,29	28 423,00	6 935,00	14 069,00	16 804,71	11 135,71	13 489,86	35 610,00
Ø na 8 mandátů	8	13 220,63	24 870,13	6 068,13	12 310,38	14 704,13	9 743,75	11 803,63	31 158,75
Ø na 9 mandátů	9	11 751,67	22 106,78	5 393,89	10 942,56	13 070,33	8 661,11	10 492,11	27 696,67
Ø na 10 mandátů	10	10 576,50	19 896,10	4 854,50	9 848,30	11 763,30	7 795,00	9 442,90	24 927,00
Ø na 11 mandátů	11	9 615,00	18 087,36	4 413,18	8 953,00	10 693,91	7 086,36	8 584,45	22 660,91
Ø na 12 mandátů	12	8 813,75	16 580,08	4 045,42	8 206,92	9 802,75	6 495,83	7 869,08	20 772,50
Ø na 13 mandátů	13	8 135,77	15 304,69	3 734,23	7 575,62	9 048,69	5 996,15	7 263,77	19 174,62
Počet získaných mandátů	d'Hondt	5	10	2	4	5	3	4	12

Tabulka 20: D'Hondtova metoda

Strana		KDU-ČSL	ČSSD	ProOlomouc	TOP 09	ODS	Občané pro Olomouc	KSČM	ANO 2011
Volební zisk	Sainte-Laguë	105 765	198 961	48 545	98 483	117 633	77 950	94 429	249 270
Ø na 1 mandát	1	105 765,00	198 961,00	48 545,00	98 483,00	117 633,00	77 950,00	94 429,00	249 270,00
Ø na 2 mandáty	3	35 255,00	66 320,33	16 181,67	32 827,67	39 211,00	25 983,33	31 476,33	83 090,00
Ø na 3 mandáty	5	21 153,00	39 792,20	9 709,00	19 696,60	23 526,60	15 590,00	18 885,80	49 854,00
Ø na 4 mandáty	7	15 109,29	28 423,00	6 935,00	14 069,00	16 804,71	11 135,71	13 489,86	35 610,00
Ø na 5 mandátů	9	11 751,67	22 106,78	5 393,89	10 942,56	13 070,33	8 661,11	10 492,11	27 696,67
Ø na 6 mandátů	11	9 615,00	18 087,36	4 413,18	8 953,00	10 693,91	7 086,36	8 584,45	22 660,91
Ø na 7 mandátů	13	8 135,77	15 304,69	3 734,23	7 575,62	9 048,69	5 996,15	7 263,77	19 174,62
Ø na 8 mandátů	15	7 051,00	13 264,07	3 236,33	6 565,53	7 842,20	5 196,67	6 295,27	16 618,00
Ø na 9 mandátů	17	6 221,47	11 703,59	2 855,59	5 793,12	6 919,59	4 585,29	5 554,65	14 662,94
Ø na 10 mandátů	19	5 566,58	10 471,63	2 555,00	5 183,32	6 191,21	4 102,63	4 969,95	13 119,47
Ø na 11 mandátů	21	5 036,43	9 474,33	2 311,67	4 689,67	5 601,57	3 711,90	4 496,62	11 870,00
Ø na 12 mandátů	23	4 598,48	8 650,48	2 110,65	4 281,87	5 114,48	3 389,13	4 105,61	10 837,83
Počet získaných mandátů	Sainte-Laguë	5	9	2	5	5	4	4	11

Tabulka 21: metoda Sainte-Laguë

Strana		KDU-ČSL	ČSSD	ProOlomouc	TOP 09	ODS	Občané pro Olomouc	KSČM	ANO 2011
Volební zisk	Koudelka	105 765	198 961	48 545	98 483	117 633	77 950	94 429	249 270
Ø na 1 mandát	1,42	74 482,39	140 113,38	34 186,62	69 354,23	82 840,14	54 894,37	66 499,30	175 542,25
Ø na 2 mandáty	2	52 882,50	99 480,50	24 272,50	49 241,50	58 816,50	38 975,00	47 214,50	124 635,00
Ø na 3 mandáty	3	35 255,00	66 320,33	16 181,67	32 827,67	39 211,00	25 983,33	31 476,33	83 090,00
Ø na 4 mandáty	4	26 441,25	49 740,25	12 136,25	24 620,75	29 408,25	19 487,50	23 607,25	62 317,50
Ø na 5 mandátů	5	21 153,00	39 792,20	9 709,00	19 696,60	23 526,60	15 590,00	18 885,80	49 854,00
Ø na 6 mandátů	6	17 627,50	33 160,17	8 090,83	16 413,83	19 605,50	12 991,67	15 738,17	41 545,00
Ø na 7 mandátů	7	15 109,29	28 423,00	6 935,00	14 069,00	16 804,71	11 135,71	13 489,86	35 610,00
Ø na 8 mandátů	8	13 220,63	24 870,13	6 068,13	12 310,38	14 704,13	9 743,75	11 803,63	31 158,75
Ø na 9 mandátů	9	11 751,67	22 106,78	5 393,89	10 942,56	13 070,33	8 661,11	10 492,11	27 696,67
Ø na 10 mandátů	10	10 576,50	19 896,10	4 854,50	9 848,30	11 763,30	7 795,00	9 442,90	24 927,00
Ø na 11 mandátů	11	9 615,00	18 087,36	4 413,18	8 953,00	10 693,91	7 086,36	8 584,45	22 660,91
Ø na 12 mandátů	12	8 813,75	16 580,08	4 045,42	8 206,92	9 802,75	6 495,83	7 869,08	20 772,50
Ø na 13 mandátů	13	8 135,77	15 304,69	3 734,23	7 575,62	9 048,69	5 996,15	7 263,77	19 174,62
Počet získaných mandátů	Koudelka	5	10	2	4	5	3	4	12

Tabulka 22: Koudelkův dělitel – reálné výsledky

5.3 HAGENBACH-BISCHOFFOVA METODA

Na rozdíl od volebních dělitelů, kde se jednotlivé metody liší řadami dělicích čísel, zde se liší vzorcem pro výpočet konkrétní kvóty, kterou dále využíváme k přepočtu. Pro Hagenbach-Bischoffovu metodu je dán vzorec $Q = V / (S+1)$, kde V značí celkový počet hlasů (pro všechny strany), S je celkový počet přidělovaných mandátů. V současnosti se od používání volebních kvót mírně upouští.

Nyní se vrátíme k našemu konkrétnímu příkladu. Postup výpočtu volebních kvót je specifikován již na začátku čtvrté kapitoly, proto se zaměříme rovnou na získané výsledky v tabulce 23.

Když se podíváme na Českou stranu sociálně demokratickou v roce 2014 – hodnota podílu hlasů a kvóty je 9,23 takže si strana připíše 9 mandátů. V případě, že nejsou všechny mandáty rozděleny hned v prvním kroku, musíme pokračovat ve výpočtech. My jsme při výpočtech použili metodu největšího absolutního zbytku – zbylé pozice připadnou stranám s největším množstvím nevyužitých hlasů. V našem případě to budou: KDU - ČSL (4,91), Občané pro Olomouc (3,62) a TOP 09 (4,57). Na rozdíl od ostatních dvou metod zde dochází ke zvýhodňování menších politických stran. [13]

Strana		KDU-ČSL	ČSSD	ProOlomouc	TOP 09	ODS	Občané pro Olomouc	KSČM	ANO 2011
Volební zisk	Hagenbach - Bischoffova kvóta	105 765	198 961	48 545	98 483	117 633	77 950	94 429	249 270
výpočet metodou největšího zbytku	21 544,26	4,91	9,23	2,25	4,57	5,46	3,62	4,38	11,57
1. fáze		4	9	2	4	5	3	4	11
2. fáze		1	-	-	1	-	1	-	-
Počet získaných mandátů		5	9	2	5	5	4	4	11

Tabulka 23: Hagenbach - Bischoffova kvóta

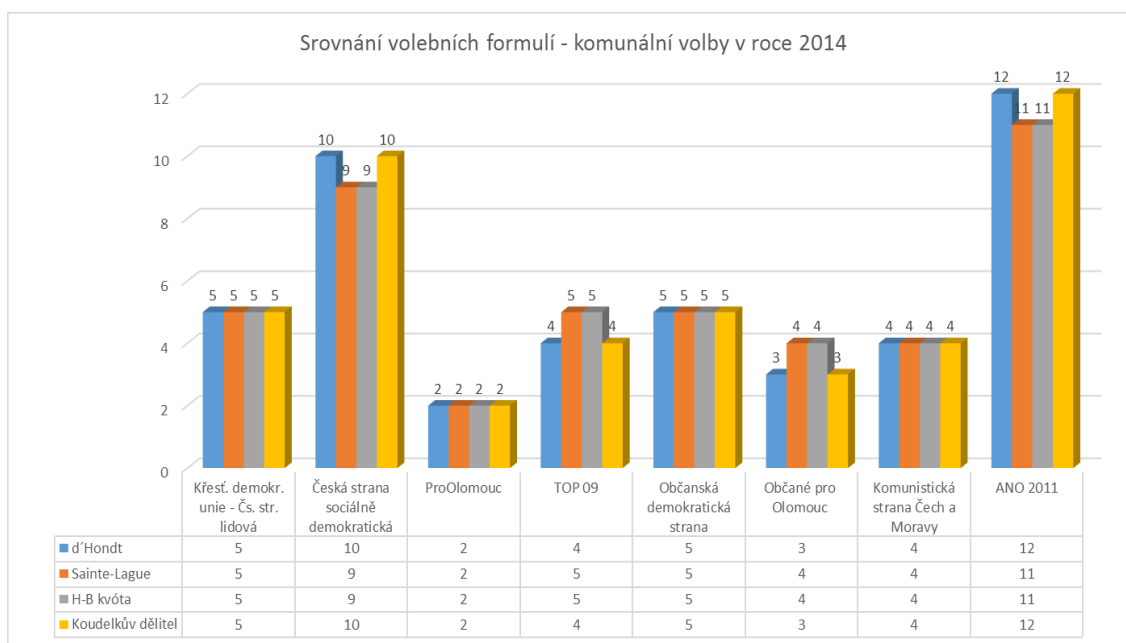
5.4 SHRNU TÍ A SROVNÁNÍ

Na konkrétním příkladu, jsme se pokusili přepočítat volební hlasy, získané v rámci komunálních voleb v Olomouci za rok 2014, na mandáty. Souhrn výsledků je uveden v tabulce 24.

Připomeňme si, že v roce 2014 byl použit tzv. Koudelkův dělitel, a proto data vypočítaná touto metodou odpovídají realitě. Díky použití uzavírací klauzule jsme mohli zanedbat 6 politických stran, jejichž podíl přepočteného procenta platných hlasů nepřekročil hodnotu 5. Můžeme si všimnout, že u všech metod jsme dospěli k velmi podobným výsledkům. Potvrdilo se tvrzení, že d'Hondtův a Koudelkův dělitel zvýhodňují velké politické strany, na úkor stran menších. Tento jev je zřejmý u ČSSD a ANO 2011. Naopak pro malé politické strany jsou výhodné dělitel Saint-Laguë a Hagenbach-Bischoffova kvóta. Toho si nejlépe povšimneme u politických stran TOP 09 a Občané pro Olomouc. Tyto tendence se potvrdily, avšak v roce 2014 nebyly příliš patrné. Na datech, která jsou k dispozici v přílohách, se můžeme přesvědčit, že rozdíly mezi jednotlivými metodami mohou být výraznější.

	Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	Česká strana sociálně demokratická	ProOlomouc	TOP 09	Občanská demokratická strana	Občané pro Olomouc	Komunistická strana Čech a Moravy	ANO 2011
d'Hondt	5	10	2	4	5	3	4	12
Sainte-Lague	5	9	2	5	5	4	4	11
H-B kvóta	5	9	2	5	5	4	4	11
Koudelkův dělitel	5	10	2	4	5	3	4	12

Tabulka 24: Srovnání metod

Graf 1: Srovnání volebních formulí – komunální volby v roce 2014

5.5 ZMĚNA POČTU OBVDŮ V ROCE 2014 A VLIV NA POČET ZÍSKANÝCH MANDÁTŮ

Při zjišťování výsledků komunálních voleb v Olomouci jsme si mohli povšimnout změn v počtu obvodů. Ve většině případů jich uvažujeme 5, avšak setkáváme se i s výjimkami. V roce 1998, byla Olomouc rozdělena na 6 obvodů a v roce 2014, se celé území sjednotilo a bylo považováno za jeden obvod.

To nás přivádí k otázce: Má počet obvodů vliv na počet získaných mandátů v zastupitelstvu? V následující kapitole jsme se pokusili srovnat skutečné výsledky v roce 2014 s výsledky, které bychom získali, kdybychom uvažovali dělení na 5 obvodů. Hranice obvodů jsme ponechali stejné jako v roce 2010. Jelikož se v roce 2014 používal pro přepočítání mandátů Koudelkův dělitel, budeme ho uvažovat i u následujících hypotetických hodnot. Stejně tak budeme uvažovat i uzavírací klauzuli s hodnotou 5 %. V následujících tabulkách nalezneme hodnoty, jaké bychom v uvažovali v každém z pěti hypotetických obvodů. V posledním sloupci jsou zvýrazněna data, která nevyhovují podle uzavírací klauzule a nebudeme je, při rozdělování mandátů, uvažovat.

Volební strana	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ	Přepočtené % platných hlasů
	počet	v %			
Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	23 173	12,38	9	187 227	12,38
Strana svobodných občanů	4 412	2,36	9	187 227	2,36
REPUBL. STR. ČECH, MORAVY A SLEZ.	485	0,26	9	187 227	0,26
Patrioti PRO Olomouc	2 430	1,30	9	187 227	1,30
Česká strana sociálně demokratická	31 171	16,65	9	187 227	16,65
ProOlomouc	10 792	5,76	6	124 818	8,65
TOP 09	20 724	11,07	9	187 227	11,07
Občanská demokratická strana	23 303	12,45	9	187 227	12,45
Koruna Česká (monarch. strana)	646	0,35	6	124 818	0,52
Strana Práv Občanů	867	0,46	6	124 818	0,69
Občané pro Olomouc	14 538	7,76	9	187 227	7,76
Komunistická strana Čech a Moravy	15 588	8,33	9	187 227	8,33
ANO 2011	35 473	18,95	9	187 227	18,95
Úsvit přímé demokracie	3 625	1,94	9	187 227	1,94

Tabulka 25: Hodnoty v 1. hypotetickém obvodu

Volební strana	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ	Přepočtené % platných hlasů
	počet	v %			
Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	21 937	8,94	9	245 448	8,94
Strana svobodných občanů	4 834	1,97	9	245 448	1,97
REPUBL. STR. ČECH, MORAVY A SLEZ.	999	0,41	9	245 448	0,41
Patrioti PRO Olomouc	2 167	0,88	9	245 448	0,88
Česká strana sociálně demokratická	52 860	21,54	9	245 448	21,54
ProOlomouc	9 247	3,77	6	163 632	5,65
TOP 09	22 353	9,11	9	245 448	9,11
Občanská demokratická strana	28 343	11,55	9	245 448	11,55
Koruna Česká (monarch. strana)	1 322	0,54	6	163 632	0,81
Strana Práv Občanů	1 286	0,52	6	163 632	0,79
Občané pro Olomouc	16 006	6,52	9	245 448	6,52
Komunistická strana Čech a Moravy	21 865	8,91	9	245 448	8,91
ANO 2011	57 180	23,30	9	245 448	23,30
Úsvit přímé demokracie	5 049	2,06	9	245 448	2,06

Tabulka 26: Hodnoty v 2. hypotetickém obvodu

Volební strana	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ	Přepočtené % platných hlasů
	počet	v %			
Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	16 150	7,86	9	205 599	7,86
Strana svobodných občanů	4 935	2,40	9	205 599	2,40
REPUBL. STR. ČECH, MORAVY A SLEZ.	1 000	0,49	9	205 599	0,49
Patrioti PRO Olomouc	3 673	1,79	9	205 599	1,79
Česká strana sociálně demokratická	42 671	20,75	9	205 599	20,75
ProOlomouc	8 167	3,97	6	137 066	5,96
TOP 09	16 572	8,06	9	205 599	8,06
Občanská demokratická strana	20 270	9,86	9	205 599	9,86
Koruna Česká (monarch. strana)	698	0,34	6	137 066	0,51
Strana Práv Občanů	1 462	0,71	6	137 066	1,07
Občané pro Olomouc	13 047	6,35	9	205 599	6,35
Komunistická strana Čech a Moravy	19 906	9,68	9	205 599	9,68
ANO 2011	52 788	25,68	9	205 599	25,68
Úsvit přímé demokracie	4 260	2,07	9	205 599	2,07

Tabulka 27: Hodnoty v 3. hypotetickém obvodu

Volební strana	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ	Přepočtené % platných hlasů
	počet	v %			
Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	21 564	10,55	9	204 407	10,55
Strana svobodných občanů	4 230	2,07	9	204 407	2,07
REPUBL. STR. ČECH, MORAVY A SLEZ.	702	0,34	9	204 407	0,34
Patrioti PRO Olomouc	2 579	1,26	9	204 407	1,26
Česká strana sociálně demokratická	33 939	16,60	9	204 407	16,60
ProOlomouc	9 846	4,82	6	136 271	7,23
TOP 09	17 683	8,65	9	204 407	8,65
Občanská demokratická strana	21 891	10,71	9	204 407	10,71
Koruna Česká (monarch. strana)	818	0,40	6	136 271	0,60
Strana Práv Občanů	1 067	0,52	6	136 271	0,78
Občané pro Olomouc	16 164	7,91	9	204 407	7,91
Komunistická strana Čech a Moravy	17 913	8,76	9	204 407	8,76
ANO 2011	50 662	24,78	9	204 407	24,78
Úsvit přímé demokracie	5 349	2,62	9	204 407	2,62

Tabulka 28: Hodnoty ve 4. hypotetickém obvodu

Volební strana	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ	Přepočtené % platných hlasů
	počet	v %			
Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	22 941	10,33	9	222 131	10,33
Strana svobodných občanů	5 342	2,40	9	222 131	2,40
REPUBL. STR. ČECH, MORAVY A SLEZ.	695	0,31	9	222 131	0,31
Patrioti PRO Olomouc	2 507	1,13	9	222 131	1,13
Česká strana sociálně demokratická	38 320	17,25	9	222 131	17,25
ProOlomouc	10 493	4,72	6	148 087	7,09
TOP 09	21 151	9,52	9	222 131	9,52
Občanská demokratická strana	23 826	10,73	9	222 131	10,73
Koruna Česká (monarch. strana)	894	0,40	6	148 087	0,60
Strana Práv Občanů	748	0,34	6	148 087	0,51
Občané pro Olomouc	18 195	8,19	9	222 131	8,19
Komunistická strana Čech a Moravy	19 157	8,62	9	222 131	8,62
ANO 2011	53 167	23,93	9	222 131	23,93
Úsvit přímé demokracie	4 695	2,11	9	222 131	2,11

Tabulka 29: Hodnoty v 5. hypotetickém obvodu

Nyní, když máme město Olomouc rozděleno do pěti obvodů a známe volební zisky jednotlivých stran, nic nám nebrání použít Koudelkův dělitel. Výpočty jsou naznačeny v následujících tabulkách. Zelenou barvu jsme zvýraznili hodnoty, které budou značit přidělený mandát. Díky uzavírací klauzuli se nám zmenšil počet uvažovaných stran ze 14 na 8.

Strana		KDU-ČSL	ČSSD	ProOlomouc	TOP 09	ODS	Občané pro Olomouc	KSČM	ANO 2011
Volební zisk	Koudelka	23 173	31 171	10 792	20 724	23 303	14 538	15 588	35 473
Ø na 1 mandát	1,42	16 319,01	21 951,41	7 600,00	14 594,37	16 410,56	10 238,03	10 977,46	24 980,99
Ø na 2 mandáty	2	11 586,50	15 585,50	5 396,00	10 362,00	11 651,50	7 269,00	7 794,00	17 736,50
Ø na 3 mandáty	3	7 724,33	10 390,33	3 597,33	6 908,00	7 767,67	4 846,00	5 196,00	11 824,33
Ø na 4 mandáty	4	5 793,25	7 792,75	2 698,00	5 181,00	5 825,75	3 634,50	3 897,00	8 868,25
Ø na 5 mandátů	5	4 634,60	6 234,20	2 158,40	4 144,80	4 660,60	2 907,60	3 117,60	7 094,60
Ø na 6 mandátů	6	3 862,17	5 195,17	1 798,67	3 454,00	3 883,83	2 423,00	2 598,00	5 912,17
Ø na 7 mandátů	7	3 310,43	4 453,00	1 541,71	2 960,57	3 329,00	2 076,86	2 226,86	5 067,57
Ø na 8 mandátů	8	2 896,63	3 896,38	1 349,00	2 590,50	2 912,88	1 817,25	1 948,50	4 434,13
Ø na 9 mandátů	9	2 574,78	3 463,44	1 199,11	2 302,67	2 589,22	1 615,33	1 732,00	3 941,44
Počet získaných mandátů	Koudelka	1	2	0	1	2	0	0	3

Tabulka 30: Mandáty v 1. obvodu

Strana		Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	Česká strana sociálně demokratická	ProOlomouc	TOP 09	Občanská demokratická strana	Občané pro Olomouc	Komunistická strana Čech a Moravy	ANO 2011
Volební zisk	Koudelka	21 937	52 860	9 247	22 353	28 343	16 006	21 865	57 180
Ø na 1 mandát	1,42	15 448,59	37 225,35	6 511,97	15 741,55	19 959,86	11 271,83	15 397,89	40 267,61
Ø na 2 mandáty	2	10 968,50	26 430,00	4 623,50	11 176,50	14 171,50	8 003,00	10 932,50	28 590,00
Ø na 3 mandáty	3	7 312,33	17 620,00	3 082,33	7 451,00	9 447,67	5 335,33	7 288,33	19 060,00
Ø na 4 mandáty	4	5 484,25	13 215,00	2 311,75	5 588,25	7 085,75	4 001,50	5 466,25	14 295,00
Ø na 5 mandátů	5	4 387,40	10 572,00	1 849,40	4 470,60	5 668,60	3 201,20	4 373,00	11 436,00
Ø na 6 mandátů	6	3 656,17	8 810,00	1 541,17	3 725,50	4 723,83	2 667,67	3 644,17	9 530,00
Ø na 7 mandátů	7	3 133,86	7 551,43	1 321,00	3 193,29	4 049,00	2 286,57	3 123,57	8 168,57
Ø na 8 mandátů	8	2 742,13	6 607,50	1 155,88	2 794,13	3 542,88	2 000,75	2 733,13	7 147,50
Ø na 9 mandátů	9	2 437,44	5 873,33	1 027,44	2 483,67	3 149,22	1 778,44	2 429,44	6 353,33
Počet získaných mandátů	Koudelka	1	3	0	1	1	0	0	3

Tabulka 31: Mandáty v 2. obvodu

Strana		Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	Česká strana sociálně demokratická	ProOlomouc	TOP 09	Občanská demokratická strana	Občané pro Olomouc	Komunistická strana Čech a Moravy	ANO 2011
Volební zisk	Koudelka	16 150	42 671	8 167	16 572	20 270	13 047	19 906	52 788
Ø na 1 mandát	1,42	11 373,24	30 050,00	5 751,41	11 670,42	14 274,65	9 188,03	14 018,31	37 174,65
Ø na 2 mandáty	2	8 075,00	21 335,50	4 083,50	8 286,00	10 135,00	6 523,50	9 953,00	26 394,00
Ø na 3 mandáty	3	5 383,33	14 223,67	2 722,33	5 524,00	6 756,67	4 349,00	6 635,33	17 596,00
Ø na 4 mandáty	4	4 037,50	10 667,75	2 041,75	4 143,00	5 067,50	3 261,75	4 976,50	13 197,00
Ø na 5 mandátů	5	3 230,00	8 534,20	1 633,40	3 314,40	4 054,00	2 609,40	3 981,20	10 557,60
Ø na 6 mandátů	6	2 691,67	7 111,83	1 361,17	2 762,00	3 378,33	2 174,50	3 317,67	8 798,00
Ø na 7 mandátů	7	2 307,14	6 095,86	1 166,71	2 367,43	2 895,71	1 863,86	2 843,71	7 541,14
Ø na 8 mandátů	8	2 018,75	5 333,88	1 020,88	2 071,50	2 533,75	1 630,88	2 488,25	6 598,50
Ø na 9 mandátů	9	1 794,44	4 741,22	907,44	1 841,33	2 252,22	1 449,67	2 211,78	5 865,33
Počet získaných mandátů	Koudelka	0	3	0	0	1	0	1	4

Tabulka 32: Mandáty v 3. obvodu

Strana		Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	Česká strana sociálně demokratická	ProOlomouc	TOP 09	Občanská demokratická strana	Občané pro Olomouc	Komunistická strana Čech a Moravy	ANO 2011
Volební zisk	Koudelka	21 564	33 939	9 846	17 683	21 891	16 164	17 913	50 662
Ø na 1 mandát	1,42	15 185,92	23 900,70	6 933,80	12 452,82	15 416,20	11 383,10	12 614,79	35 677,46
Ø na 2 mandáty	2	10 782,00	16 969,50	4 923,00	8 841,50	10 945,50	8 082,00	8 956,50	25 331,00
Ø na 3 mandáty	3	7 188,00	11 313,00	3 282,00	5 894,33	7 297,00	5 388,00	5 971,00	16 887,33
Ø na 4 mandáty	4	5 391,00	8 484,75	2 461,50	4 420,75	5 472,75	4 041,00	4 478,25	12 665,50
Ø na 5 mandátů	5	4 312,80	6 787,80	1 969,20	3 536,60	4 378,20	3 232,80	3 582,60	10 132,40
Ø na 6 mandátů	6	3 594,00	5 656,50	1 641,00	2 947,17	3 648,50	2 694,00	2 985,50	8 443,67
Ø na 7 mandátů	7	3 080,57	4 848,43	1 406,57	2 526,14	3 127,29	2 309,14	2 559,00	7 237,43
Ø na 8 mandátů	8	2 695,50	4 242,38	1 230,75	2 210,38	2 736,38	2 020,50	2 239,13	6 332,75
Ø na 9 mandátů	9	2 396,00	3 771,00	1 094,00	1 964,78	2 432,33	1 796,00	1 990,33	5 629,11
Počet získaných mandátů	Koudelka	1	2	0	0	1	0	1	4

Tabulka 33: Mandáty ve 4. obvodu

Strana		Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	Česká strana sociálně demokratická	ProOlomouc	TOP 09	Občanská demokratická strana	Občané pro Olomouc	Komunistická strana Čech a Moravy	ANO 2011
Volební zisk	Koudelka	22 941	38 320	10 493	21 151	23 826	18 195	19 157	53 167
Ø na 1 mandát	1,42	16 155,63	26 985,92	7 389,44	14 895,07	16 778,87	12 813,38	13 490,85	37 441,55
Ø na 2 mandáty	2	11 470,50	19 160,00	5 246,50	10 575,50	11 913,00	9 097,50	9 578,50	26 583,50
Ø na 3 mandáty	3	7 647,00	12 773,33	3 497,67	7 050,33	7 942,00	6 065,00	6 385,67	17 722,33
Ø na 4 mandáty	4	5 735,25	9 580,00	2 623,25	5 287,75	5 956,50	4 548,75	4 789,25	13 291,75
Ø na 5 mandátů	5	4 588,20	7 664,00	2 098,60	4 230,20	4 765,20	3 639,00	3 831,40	10 633,40
Ø na 6 mandátů	6	3 823,50	6 386,67	1 748,83	3 525,17	3 971,00	3 032,50	3 192,83	8 861,17
Ø na 7 mandátů	7	3 277,29	5 474,29	1 499,00	3 021,57	3 403,71	2 599,29	2 736,71	7 595,29
Ø na 8 mandátů	8	2 867,63	4 790,00	1 311,63	2 643,88	2 978,25	2 274,38	2 394,63	6 645,88
Ø na 9 mandátů	9	2 549,00	4 257,78	1 165,89	2 350,11	2 647,33	2 021,67	2 128,56	5 907,44
Počet získaných mandátů	Koudelka	1	2	0	1	1	0	1	3

Tabulka 34: Mandáty v 5. obvodu

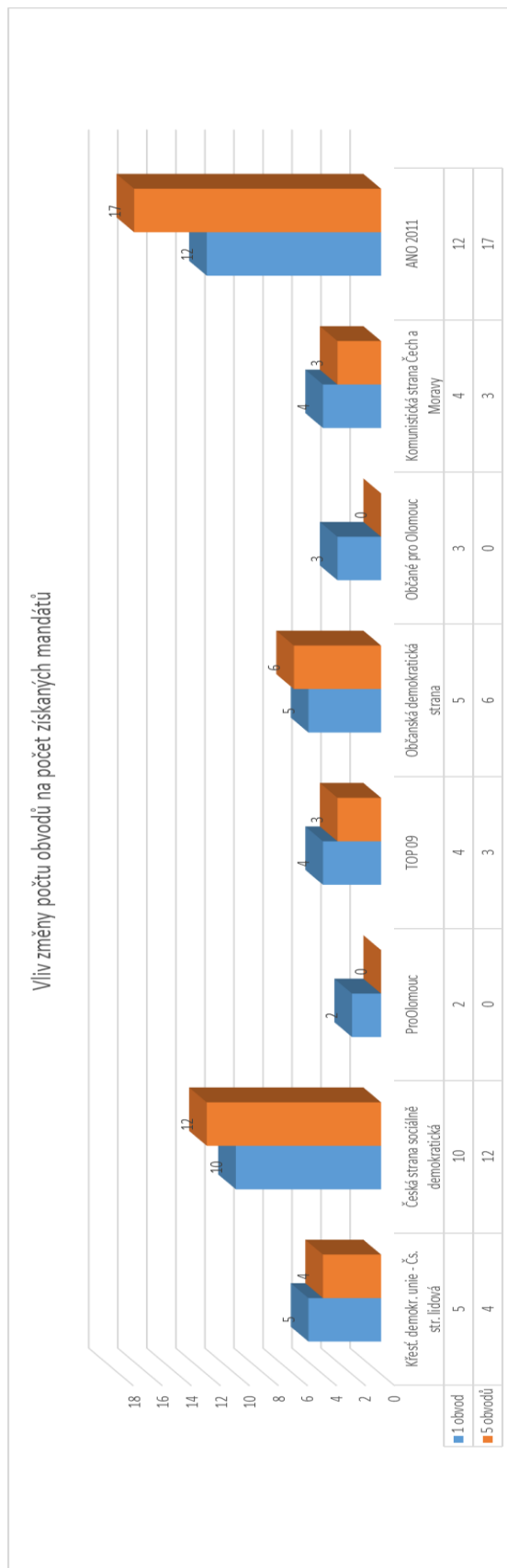
V tabulce číslo 35 se můžeme podívat, jaké výsledky za celou Olomouc bychom získali, při použití různých volebních formulí. Je vidět, že každá z formulí by poskytovala jiné výsledky.

	Křesť. demokr. unie - Čs. str. lidová	Česká strana sociálně demokratická	ProOlomouc	TOP 09	Občanská demokratická strana	Občané pro Olomouc	Komunistická strana Čech a Moravy	ANO 2011
d' Hondt	5	10	0	5	5	2	5	13
Sainte-Lague	5	9	1	5	5	5	5	10
H-B kvóta	5	10	0	5	5	4	5	11
Koudelkův dělitel	4	12	0	3	6	0	3	17

Tabulka 35: Celkový počet mandátů

Z následujícího grafu je zřejmé, že změna počtu obvodů měla vliv na všechny politické strany. V současnosti, kdy Olomouc není rozdělena, zaznamenávají příznivý vývoj strany: KDU-ČSL, ProOlomouc, TOP 09, Občané pro Olomouc a KSČM. Naopak zůstat u předchozího dělení na 5 obvodů by bylo výhodnější pro velké politické strany, jako jsou ČSSD, ODS a ANO 2011. Politické hnutí ANO 2011 bylo změnou počtu obvodů „ochuzeno“ o 5 mandátů. Už v předchozí kapitole jsme dokázali, že Koudelkův dělitel zvýhodňuje velké politické strany. Je zřejmé, že když budeme uvažovat větší počet obvodů, bude růst také počet získaných mandátů u velkých politických stran.

Graf 2: Vliv změny počtu obvodů na počet získaných mandátů při použití Koudelkova dělitele

6. KOMUNÁLNÍ VOLBY

Nyní přistoupíme k analýze konkrétních dat, která jsme získali na oficiálních stránkách Českého statistického úřadu. Budeme se zabývat situací od roku 1990 až do současnosti. Na příloženém CD nalezneme podrobná data, včetně hlasů získaných v jednotlivých okrscích a vymezení volebních obvodů.

Volby 1990

Nejstarší výsledky voleb do obecního zastupitelstva, které budeme uvažovat, se datují do roku 1990. První volby po pádu komunismu budou mít bezpochyby svá specifika a výsledky se budou lišit od ostatních uvažovaných let. Nutno poznamenat, že v této době ještě neexistovala Česká republika jako samostatný stát, ale byla součástí České a Slovenské federativní republiky.

Volební strana	Hlasy v %	Počet mandátů
Československá strana lidová	6,7	4
Československá strana socialistická	5,7	3
Komunistická strana Československa	16,9	12
Občanské fórum	38,7	28
Československá sociální demokracie	5,6	3
Československá strana zemědělská	3,5	4
Křesťansko-demokratická strana	7,2	6
Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa	0,9	0
Strana zelených	5,9	5
Hnutí za samosprávnou demokracii - Spol. pro Mor. a Sl.	8,4	5

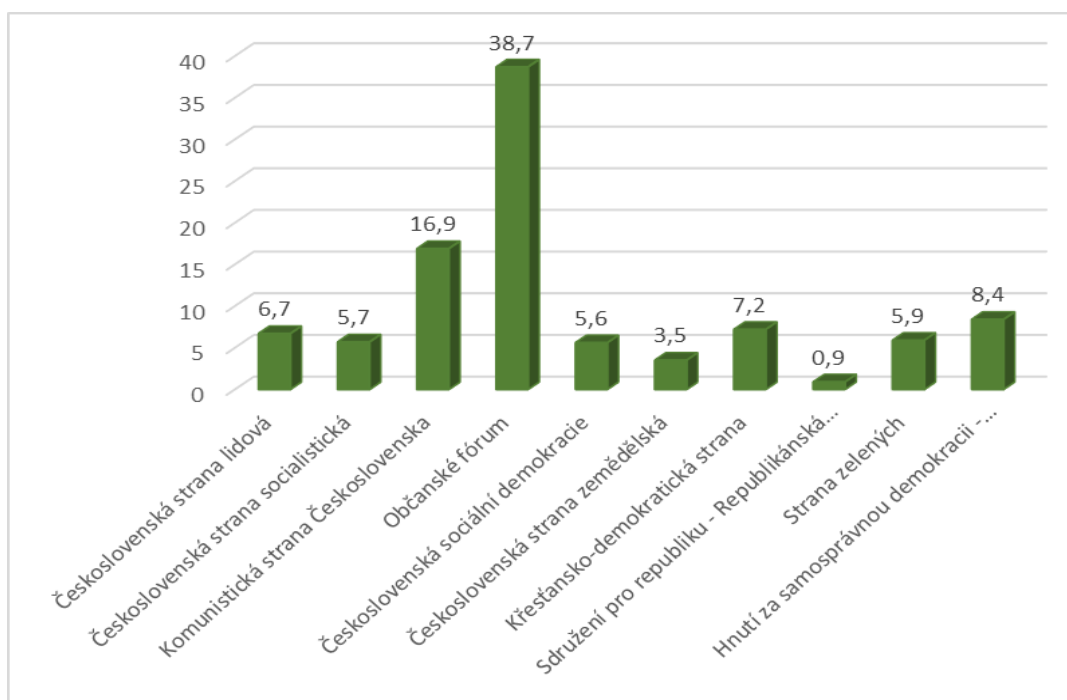
Tabulka 36: Výsledky komunálních voleb v roce 1990

V tomto roce figurovalo na kandidátní listině celkem 10 politických stran a do zastupitelstva města Olomouce se volilo 70 členů. Volební účast byla vysoká, zúčastnilo se celkem 63,93 % voličů. V tomto roce se ještě nepoužívala uzavírací klauzule, což se může projevit na celkových výsledcích. Můžeme si povšimnout velmi zajímavého jevu. Zatímco Československá sociální demokracie se ziskem 5,6 % hlasů získala 3 mandáty, Československá strana zemědělská, která získala jen 3,5 % hlasů, zaznamenává

mandáty 4. Bohužel nemáme dostatečné informace, abychom určili, čím byla tato skutečnost způsobena.

První místo obsadilo Občanské fórum, které získalo téměř 39 % hlasů. Tímto jednoznačným vítězstvím si zajistilo v obecním zastupitelstvu 28 mandátů. Občanské fórum bylo politické hnutí, které vzniklo na konci listopadu roku 1989. Jednalo se o organizaci, která svými aktivitami dávala najevo odpor vůči totalitnímu komunistickému režimu a snažila se obnovit politický pluralismus a demokracii státu. [19]

Druhá nejúspěšnější byla Komunistická strana Československa. I když se roku 1989 podařilo komunistický režim svrhnout, stále měla tato strana v Olomouci své zastánce, kteří jí zůstali u voleb věrní. S 16,9 % hlasů obdržela KSČ 12 mandátů.

Graf 3: Výsledky komunálních voleb v roce 1990

Další strany nedosáhly výrazně vysokých výsledků. Mohli bychom vyzvednout alespoň Křesťansko-demokratickou stranu, která získala 6 mandátů.

Volby 1994

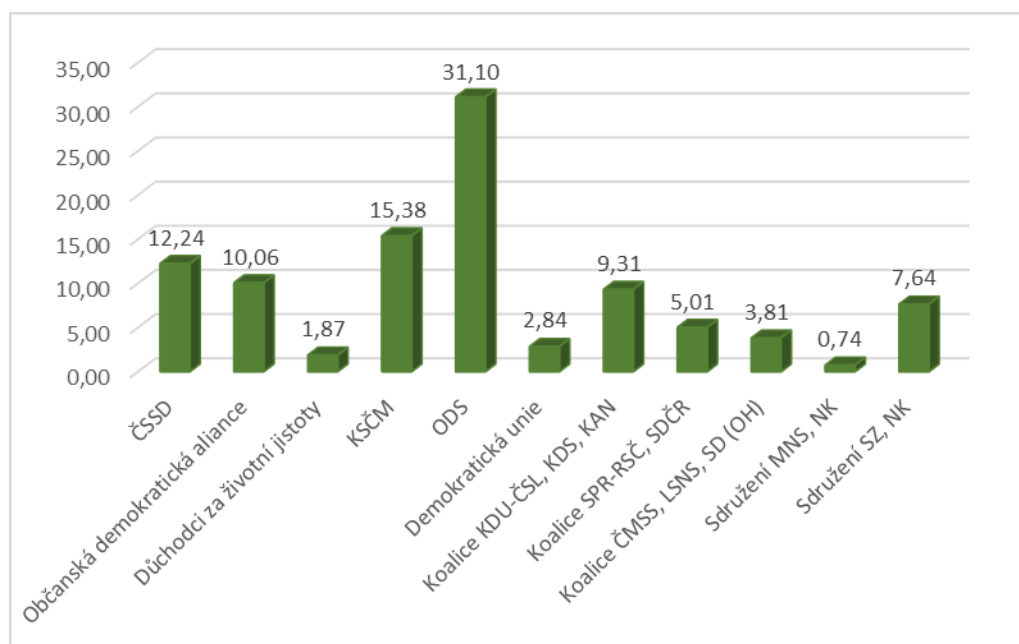
Poněkud jiná situace byla v roce 1994. Česká republika se stala samostatným státem. V tomto roce uvažujeme dělení města na 5 obvodů, které jsou dále členěny do

90 okrsků. Důvodem těchto změn bylo zejména zjednodušení organizace voleb ve větších městech.

V tomto roce se na „scéně“ pohybovalo celkem 11 volebních stran. Můžeme si povšimnout, že oproti volbám v roce 1990 se setkáváme se zcela jinými názvy. Zčásti je to způsobeno vznikem nového státu, například Komunistická strana Československa se změnila na Komunistickou stranu Čech a Moravy, ale vzniklo i mnoho nových stran. Volební účast poklesla na hodnotu 53,09 %, stále ji však můžeme považovat za vysokou.

Volební strana	Hlasy		Zastupitelé	
	počet	v %	počet	v %
ČSSD	42 985	12,24	6	13,33
Občanská demokratická aliance	35 335	10,06	5	11,11
Důchodci za životní jistoty	6 556	1,87	0	0
KSČM	53 994	15,38	8	17,78
ODS	109 178	31,10	15	33,33
Demokratická unie	9 972	2,84	0	0
Koalice KDU-ČSL, KDS, KAN	32 669	9,31	5	11,11
Koalice SPR-RSČ, SDČR	17 581	5,01	2	4,44
Koalice ČMSS, LSNS, SD (OH)	13 393	3,81	0	0
Sdružení MNS, NK	2 598	0,74	0	0
Sdružení SZ, NK	26 812	7,64	4	8,89

Tabulka 37: Výsledky komunálních voleb v roce 1994

Graf 4: Výsledky komunálních voleb v roce 1994

Nejlépe se v konkurenci stran prosadila Občanská demokratická strana, která získala 109 178 (přibližně 31 %) hlasů. V obecním zastupitelstvu si připsala 15 ze 45 mandátů. Nutno podotknout, že ODS svými kořeny sahá do Občanského fóra, které se rozpadlo na počátku roku 1991. Na jeho místě vznikly nové samostatné politické subjekty: Občanská demokratická aliance, Občanská demokratická strana, Občanské hnutí a další. [19]

S 53 994 hlasy se na druhém místě umístila KSČM. Tento výsledek je srovnatelný s minulými komunálními volbami v roce 1990. Nyní však získává pouze 8 mandátů, což je způsobeno zejména snížením celkového počtu zastupitelů ze 70 na 45.

Třetí příčka patří České straně sociálně demokratické. S výsledkem 42 985 voličů získala 12 % celkového počtu hlasů a připsala si 6 mandátů. V minulých volbách, tehdy ještě pod názvem Československá sociální demokracie, nedosahovala výrazných výsledků. Od roku 1994 až do nynějška se však řadí mezi jednu z nejúspěšnějších politických stran na našem území.

Volby 1998

Když se podíváme na výsledky voleb z roku 1998, můžeme si povšimnout, že žádné velké změny, oproti předchozím komunálním volbám nenastaly. Na prvních místech žebříčku stále figurují tytéž politické strany. Co se nám však změnilo, je členění samosprávných celků Olomouce. Zatímco počet obvodů vzrostl z 5 na 6, u počtu okrsků můžeme pozorovat opačnou tendenci. Místo 90 jich nyní uvažujeme 88. Volební účast v komunálních volbách poklesla oproti roku 1994 téměř o 20 %. Můžeme říct, že v tomto roce se zúčastnil voleb každý třetí občan Olomouce.

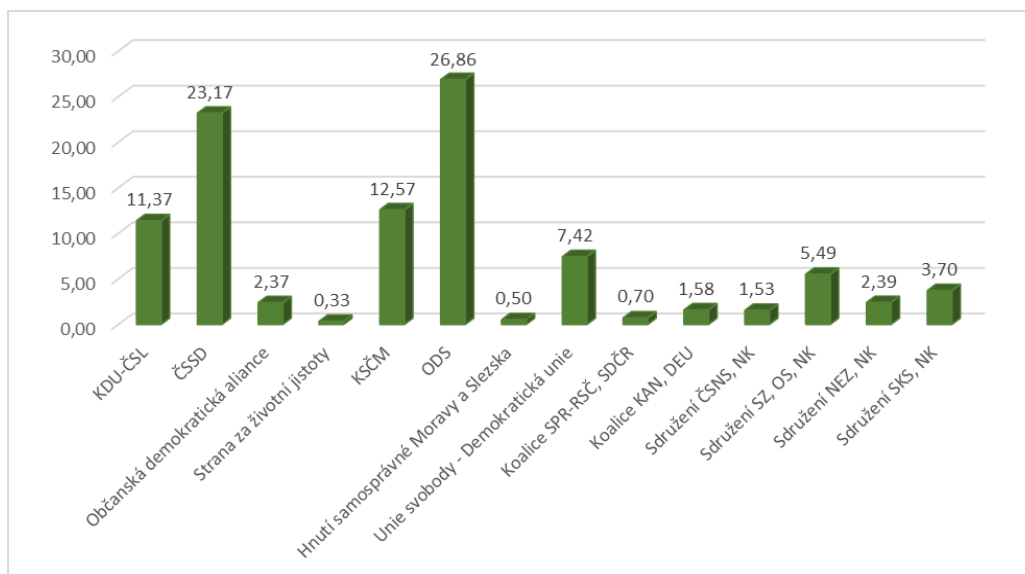
Volební strana	Hlasy		Zastupitelé	
	počet	v %	počet	v %
KDU-ČSL	22 202	11,37	6	13,33
ČSSD	45 239	23,17	11	24,44
Občanská demokratická aliance	4 634	2,37	0	0
Strana za životní jistoty	653	0,33	0	0
KSČM	24 546	12,57	6	13,33
ODS	52 442	26,86	14	31,11
Hnutí samosprávné Moravy a Slezska	983	0,50	0	0
Unie svobody - Demokratická unie	14 479	7,42	6	13,33
Koalice SPR-RSČ, SDČR	1 359	0,70	0	0
Koalice KAN, DEU	3 085	1,58	0	0
Sdružení ČSNS, NK	2 980	1,53	0	0
Sdružení SZ, OS, NK	10 725	5,49	2	4,44
Sdružení NEZ, NK	4 669	2,39	0	0
Sdružení SKS, NK	7 223	3,70	0	0

Tabulka 38: Výsledky komunálních voleb v roce 1998

První místo opět obsadila ODS. Se ziskem 52 442 (přibližně 27 %) hlasů si připsala 14 ze 45 mandátů.

Na druhém místě s odstupem asi 7 000 hlasů figuruje Česká strana sociálně demokratická. Získala přibližně 23 % z celkového počtu hlasů a připsala si 11 mandátů.

Komunistická strana Čech a Moravy tentokrát obsazuje třetí příčku s 24 546 hlasy (přibližně 13 % z celku). Můžeme si povšimnout, že mezi ČSSD a KSČM je rozdíl kolem 20 tisíc hlasů, což se projevilo i na počtu členů v obecním zastupitelstvu. KSČM má jen 6 křesel, což je stejné zastoupení, jaké můžeme pozorovat například u KDU-ČSL nebo u Unie Svobody.

Graf 5: Výsledky komunálních voleb v roce 1998

Volby 2002

Další komunální volby, na které se zaměříme, proběhly na začátku listopadu 2002. Stejně jako v roce 1998 je Olomouc rozdělena do 5 obvodů a celkem 88 okrsků. Nezměnil se ani počet volených členů zastupitelstva, hodnota stále činí 45 mandátů. Volební účast nepatrně poklesla a činí 30,05 %.

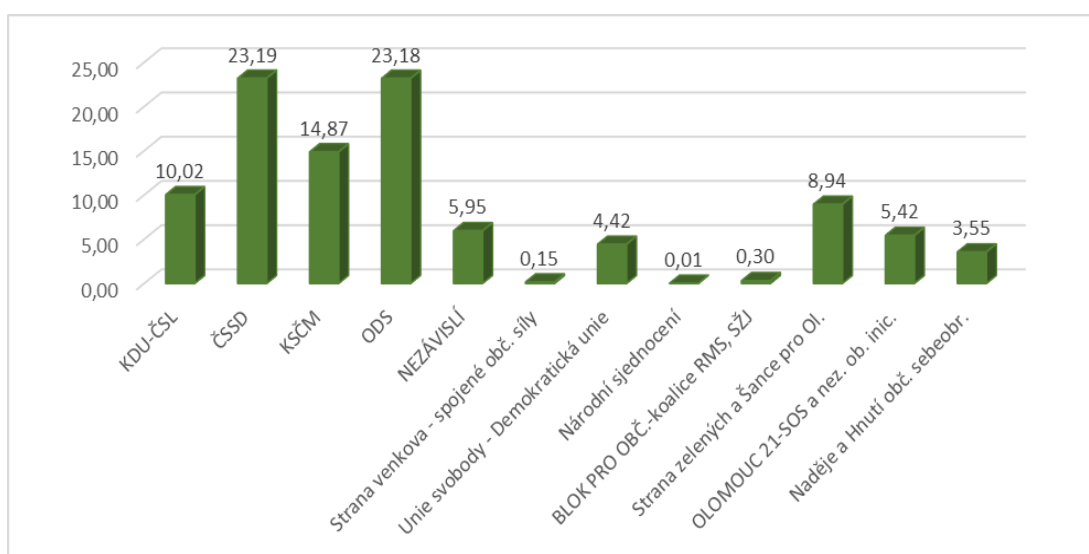
Dvě nejúspěšnější strany byly, co se týče voličské podpory, velmi vyrovnané. Nejlepší výsledek zaznamenáváme u ČSSD. Ta si dokázala 49 860 hlasy zajistit dvanáctičlenné zastoupení v obecním zastupitelstvu.

Volební strana	Hlasy		Zastupitelé	
	počet	v %	počet	v %
KDU-ČSL	21 548	10,02	4	8,89
ČSSD	49 860	23,19	12	26,67
KSČM	31 977	14,87	10	22,22
ODS	49 839	23,18	13	28,89
NEZÁVISLÍ	12 787	5,95	1	2,22
Strana venkova - spojené obč. síly	317	0,15	0	0
Unie svobody - Demokratická unie	9 510	4,42	0	0
Národní sjednocení	28	0,01	0	0
BLOK PRO OBČ.-koalice RMS, SŽJ	640	0,30	0	0
Strana zelených a Šance pro Ol.	19 220	8,94	4	8,89
OLOMOUC 21-SOS a nez. ob. inic.	11 662	5,42	1	2,22
Naděje a Hnutí obč. sebeobr.	7 630	3,55	0	0

Tabulka 39: Výsledky komunálních voleb v roce 2002

O pouhých 21 voličů méně měla ODS a získala 23,18 % celkového počtu hlasů. Můžeme si však povšimnout zajímavé skutečnosti. Ačkoliv ODS měla menší voličskou podporu, ve výsledku získala větší počet mandátů. Tento jev je způsoben volebním dělitelem použitým při přepočtu získaných hlasů na mandáty.

Třetí příčka náleží KSČM, která si připsala 31 977 hlasů, což je téměř 15 %. Vybojovala celkem 10 mandátů. Ostatní politické strany nedosáhly výraznějších úspěchů, pouze KDU-ČSL a Strana zelených a Šance pro Olomouc obsadili po 4 mandátech.

Graf 6: Výsledky komunálních voleb v roce 2002

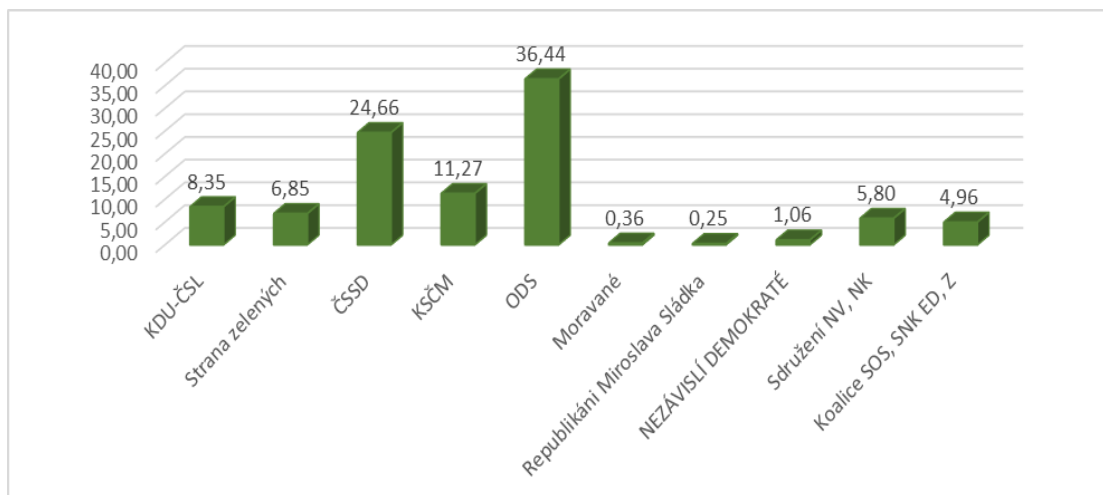
Volby 2006

Výrazných změn jsme se nedočkali ani v roce 2006. Na politické scéně vystupuje 10 volebních stran (což je nepatrně méně než v předchozích letech), počet členů obecního zastupitelstva je i nadále 45, nemění se ani počet okrsků. Došlo však k přeuspořádání volebních obvodů a jejich počet se navýšil na šest.

Volební strana	Hlasy		Zastupitelé	
	počet	v %	počet	v %
KDU-ČSL	20 192	8,35	4	8,89
Strana zelených	16 581	6,85	1	2,22
ČSSD	59 673	24,66	14	31,11
KSČM	27 257	11,27	5	11,11
ODS	88 178	36,44	21	46,67
Moravané	878	0,36	0	0
Republikáni Miroslava Sládka	593	0,25	0	0
NEZÁVISLÍ DEMOKRATÉ	2 566	1,06	0	0
Sdružení NV, NK	14 044	5,80	0	0
Koalice SOS, SNK ED, Z	11 997	4,96	0	0

Tabulka 40: Výsledky komunálních voleb v roce 2006

Graf 7: Výsledky komunálních voleb v roce 2006

Na prvním místě se umístila, oproti minulým komunálním volbám, Občanská demokratická strana. Se ziskem 88 178 hlasů ovládla více jak třetinu voleb a připsala si 21 mandátů, což je téměř polovina.

Druhá příčka patří České straně sociálně demokratické. Ačkoliv si oproti minulým volbám v počtu příznivců polepšila, její celkové umístění se zhoršilo. Můžeme říci, že tohoto úspěchu dosáhla ODS a ČSSD na úkor menších politických stran. ČSSD získává 14 mandátů

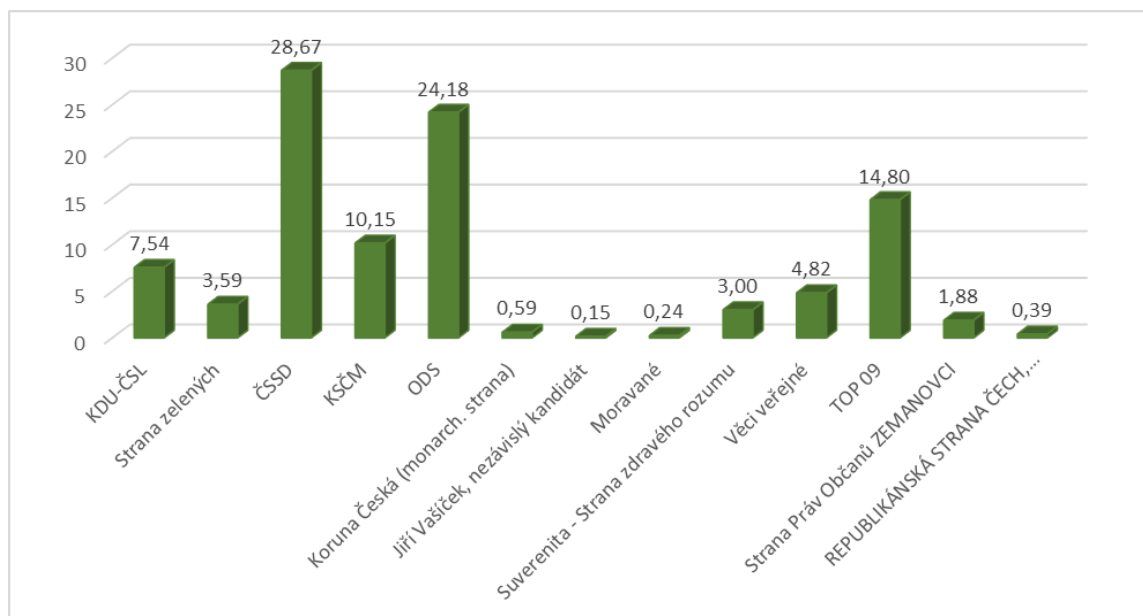
Další ze stran, které se dostaly do obecního zastupitelstva, jmenujme KSČM (5 mandátů), KDU - ČSL (4 mandáty) a Stranu zelených (1 mandát).

Volby 2010

V komunálních volbách, v říjnu 2010, se zvýšil počet kandidujících stran na 14. Mezi novými volebními stranami bychom si měli povšimnout zejména TOP 09, která dosáhla skvělých výsledků. Opět došlo k malým změnám ve členění Olomouce – nově budeme uvažovat 5 volebních obvodů a 89 okrsků. Nepatrně se zvýšila také volební účast, na 37 %.

Volební strana	Hlasy		Zastupitelé	
	počet	v %	počet	v %
KDU-ČSL	19 432	7,54	3	6,67
Strana zelených	9 245	3,59	0	0,00
ČSSD	73 907	28,67	17	37,78
KSČM	26 164	10,15	5	11,11
ODS	62 330	24,18	14	31,11
Koruna Česká (monarch. strana)	1 528	0,59	0	0,00
Jiří Vašíček, nezávislý kandidát	397	0,15	0	0,00
Moravané	607	0,24	0	0,00
Suverenita - Strana zdravého	7 736	3,00	0	0,00
Věci veřejné	12 437	4,82	0	0,00
TOP 09	38 165	14,80	6	13,33
Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ	4 848	1,88	0	0,00
REPUBLIKÁNSKÁ STRANA ČECH, MORAVY A SLEZSKA	1 004	0,39	0	0,00

Tabulka 41: Výsledky komunálních voleb v roce 2010

Graf 8: Výsledky komunálních voleb v roce 2010

Největší voličskou přízeň si dokázala získat Česká strana sociálně demokratická. Již od roku 1998 se řadí společně s ODS mezi nejúspěšnější strany na území Olomouce. Získala 73 907 hlasů a zajistila si tak 17 mandátů v zastupitelstvu obce.

Za vedoucí ČSSD zaostávala ODS o téměř 12 000 hlasů. I s takovým rozdílem ovládla 24 % voleb a získala 14 mandátů.

Velký úspěch zaznamenáváme u nově vzniklé strany TOP 09, která se svým výsledkem 38 165 hlasů zařazuje na třetí místo. Připsala si celkem 6 mandátů. Zbytek zastupitelstva je pak tvořen 5 členy KSČM a 3 členy KDU-ČSL.

Volby 2014

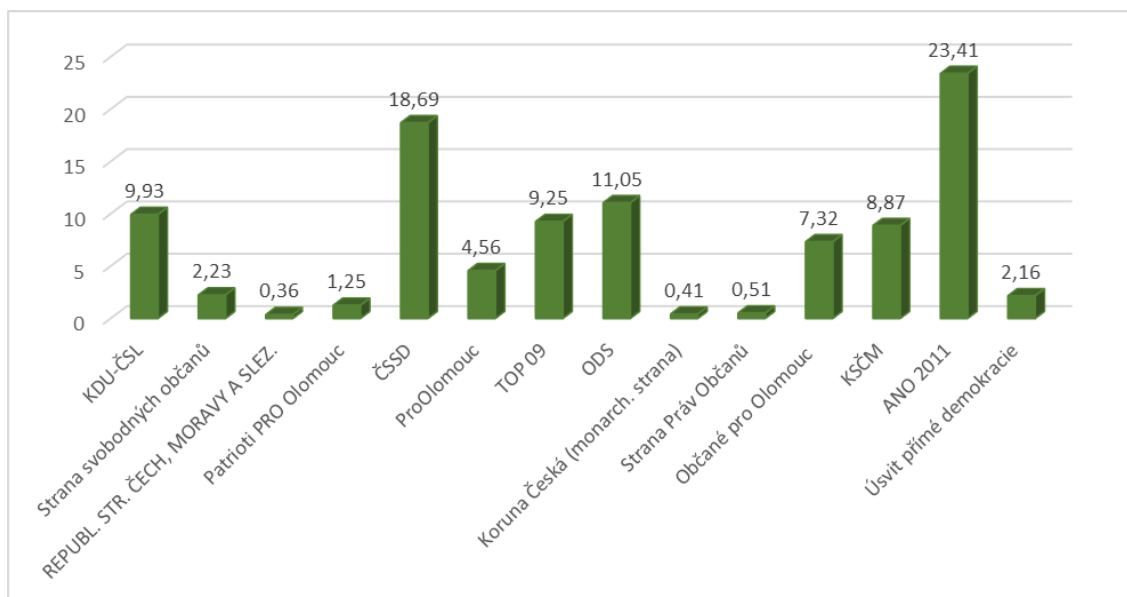
Poslední komunální volby na území města Olomouce, které budeme uvažovat, proběhly v říjnu 2014. Volební účast se pohybovala kolem 32 %, což je téměř 26 000 voličů. Volby byly opět organizovány v 89 okrscích, které tentokrát byly součástí jediného obvodu. Tato změna neměla výraznější vliv na průběh komunálních voleb. V popředí se i nadále drží tradiční strany jako je ČSSD nebo ODS.

Volební strana	Hlasy		Zastupitelé	
	počet	v %	počet	v %
KDU-ČSL	105 765	9,93	5	11,11
Strana svobodných občanů	23 753	2,23	0	0,00
REPUBL. STR. ČECH, MORAVY A SLEZ.	3 881	0,36	0	0,00
Patrioti PRO Olomouc	13 356	1,25	0	0,00
ČSSD	198 961	18,69	10	22,22
ProOlomouc	48 545	4,56	2	4,44
TOP 09	98 483	9,25	4	8,89
ODS	117 633	11,05	5	11,11
Koruna Česká (monarch. strana)	4 378	0,41	0	0,00
Strana Práv Občanů	5 430	0,51	0	0,00
Občané pro Olomouc	77 950	7,32	3	6,67
KSČM	94 429	8,87	4	8,89
ANO 2011	249 270	23,41	12	26,67
Úsvit přímé demokracie	22 978	2,16	0	0,00

Tabulka 42: Výsledky komunálních voleb v roce 2014

Velkým překvapením bylo vítězství nového politického hnutí ANO 2011, které bylo založeno v listopadu 2011 Andrejem Babišem. Mezi jeho hlavní deklarované cíle patří zejména boj proti korupci ve státní správě. [20] Za krátký čas své působnosti si dokázalo toto hnutí získat téměř čtvrt miliónu hlasů, a tak si zajistit 12 mandátů v zastupitelstvu obce.

K hranici 200 tisíc hlasů se přiblížila i ČSSD, která získala 10 mandátů. Na třetím místě pak figuruje ODS s bezmála 118 tisíci hlasy a pětičlenným zastoupením v zastupitelstvu Olomouce.

Graf 9: Výsledky komunálních voleb v roce 2014

6.1 VÝSLEDKY V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH OBVDŮ

Na závěr kapitoly o komunálních volbách se zaměříme na výsledky v rámci jednotlivých obvodů. Podíváme se na 4 nejvýznamnější politické strany v letech 2002, 2006 a 2010 a pokusíme se analyzovat, zda má některá z nich výrazně větší základnu v některém obvodu.

V rozmezí let 2002 až 2010 byla Olomouc rozdělena na 5 volebních obvodů. Pro analýzu jsme si zvolili politické strany, které jsou na české politické scéně stabilní a dosahovaly nejlepších výsledků. Konkrétně to jsou: ČSSD, ODS, KSČM a KDU - ČSL.

Z následujících tabulek můžeme vyzorovat zajímavé údaje. ČSSD získala během třech pozorovaných voleb celkem 43 mandátů. Od roku 2002 vzrůstá počet jejích mandátů v rámci obecního zastupitelstva od 12 až po 17. Stabilně největší podporu zaznamenává ČSSD ve druhém obvodě. Naopak v prvním a pátém obvodě příliš oblíbená není.

ČSSD	obvod 1	obvod 2	obvod 3	obvod 4	obvod 5	Σ
2002	2	4	2	2	2	12
2006	2	4	3	3	2	14
2010	3	4	4	3	3	17
Σ	7	12	9	8	7	43

Tabulka 43: Počet získaných mandátů strany ČSSD

Občanskou demokratickou stranu můžeme v rámci této analýzy považovat za nejúspěšnější. Za tři roky dokázala získat 48 mandátů, z toho 21 v roce 2006. Největší podpory se jí dostává zejména v prvním obvodu. Zjištěná hodnota nepřevyšuje ostatní obvody zvláště výrazně, proto můžeme konstatovat, že je oblíbená v celé Olomouci.

ODS	obvod 1	obvod 2	obvod 3	obvod 4	obvod 5	Σ
2002	3	2	2	3	3	13
2006	5	4	4	4	4	21
2010	3	3	3	3	2	14
Σ	11	9	9	10	9	48

Tabulka 44: Počet získaných mandátů strany ODS

Nejzajímavější jev pozorujeme u Komunistické strany Čech a Moravy. Tato strana má naprosto vyrovnanou voličskou podporu ve všech obvodech, a tudíž i totožné počty získaných mandátů. Zatímco v roce 2002 získala po dvou, v následujících letech pouze po jednom mandátu.

KSČM	obvod 1	obvod 2	obvod 3	obvod 4	obvod 5	Σ
2002	2	2	2	2	2	10
2006	1	1	1	1	1	5
2010	1	1	1	1	1	5
Σ	4	4	4	4	4	20

Tabulka 45: Počet získaných mandátů strany KSČM

Poslední stranou, na kterou se zaměříme, bude KDU-ČSL. V porovnání s ostatními stranami nedosahuje nejlepších výsledků, avšak má v naší zemi určitou tradici. V průběhu let můžeme sledovat víceméně vyrovnané hodnoty. Naopak v rámci obvodů si na první pohled povšimneme výrazného rozdílu. Zatímco v obvodech 1, 4 a 5 získala po třech mandátech a v 3. obvodě dva mandáty, v případě druhého obvodu si nepřipsala za sledované období ani jeden mandát. U druhého obvodu můžeme tvrdit, že o co méně je zde příznivců KDU-ČSL, o to více je voličů ČSSD.

KDU-ČSL	obvod 1	obvod 2	obvod 3	obvod 4	obvod 5	Σ
2002	1	0	1	1	1	4
2006	1	0	1	1	1	4
2010	1	0	0	1	1	3
Σ	3	0	2	3	3	11

Tabulka 46: Počet získaných mandátů strany KDU-ČSL

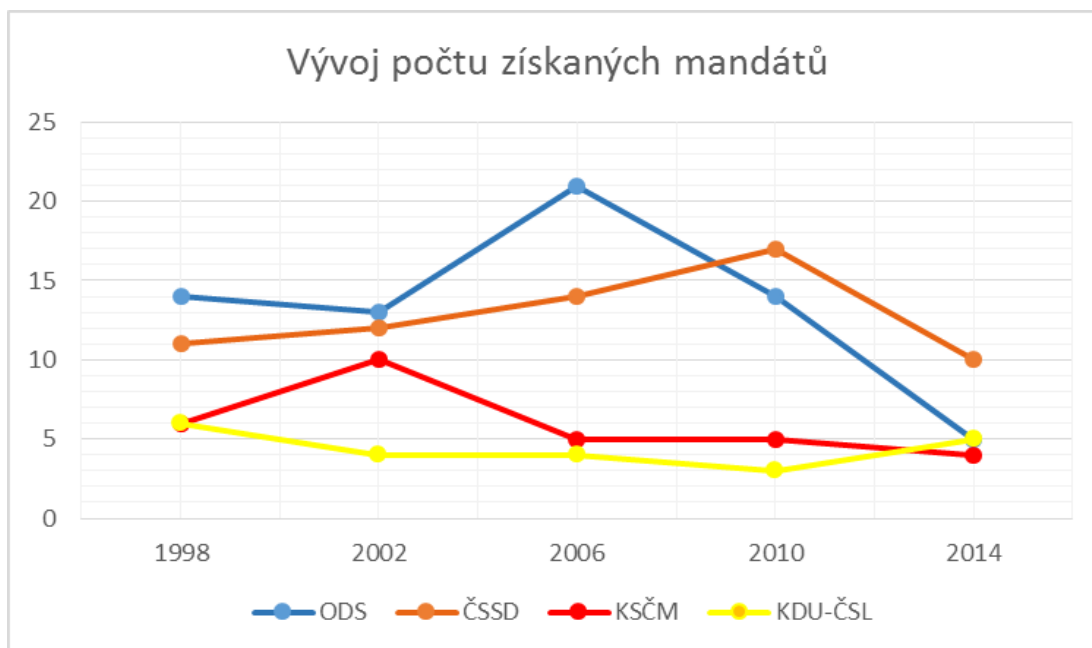
6.2 VÝVOJ VELKÝCH POLITICKÝCH STRAN V MINULÝCH LETECH

V šesté kapitole jsme se zabývali popisem výsledků, zjištěných v jednotlivých komunálních volbách od roku 1990 až do současnosti. Nyní víme, jak vypadala situace v jednotlivých letech. Pro přehlednost se nyní zaměříme na analýzu výsledků jednotlivých politických stran. Jelikož byla skladba kandidujících stran velice rozmanitá, vybrali jsme pouze 4 z nich, které jsou na území města Olomouce stabilní a dosahují dobrých výsledků.

	1998	2002	2006	2010	2014
ODS	14	13	21	14	5
ČSSD	11	12	14	17	10
KSČM	6	10	5	5	4
KDU-ČSL	6	4	4	3	5

Tabulka 47: Zisky mandátů vybraných politických stran v komunálních volbách

Mezi čtyři nejvýznamnější strany komunálních voleb, na území města Olomouce, bychom bezesporu zařadili ODS, ČSSD, KSČM a KDU-ČSL. Můžeme si povšimnout, že v předchozí tabulce je máme seřazeny od nejúspěšnější po nejméně úspěšnou, co se týče počtu získaných mandátů.

Graf 10: Vývoj počtu získaných mandátů vybraných politických stran v rámci komunálních voleb

Celá situace je zanesena v grafu číslo 10. Z něj je patrné, že do roku 2006 v Olomouci dominovala Občanská demokratická strana. V těchto volbách získala 21 ze 45 uvažovaných mandátů, avšak v následujících letech 2010 a 2014, nastal zlom a v počtu získaných mandátů ji předčila ČSSD. Politické strany KSČM a KDU-ČSL nedosahují tak skvělých výsledků. V posledních letech se jejich zastoupení pohybuje kolem 5 mandátů. Mezi roky 2010 a 2014 je patrný pokles počtu mandátů u téměř všech stran. Tato skutečnost může být způsobena vznikem nového politického hnutí ANO 2011, které ovládlo komunální volby a připsalo si 12 mandátů.

7. KRAJSKÉ VOLBY

Nyní se pokusíme, podobně jako v předchozí kapitole o komunálních volbách, analyzovat situaci také ve volbách krajských. Data, s kterými budeme pracovat, jsou zjištěna jen pro město Olomouc, nikoli pro celý olomoucký kraj. V příloze na CD jsou k dispozici podrobná data pro každé volby. Bylo by dobré si uvědomit, že nyní nebudeme uvažovat dělení Olomouce na obvody, protože se tvoří pouze jedno zastupitelstvo pro celý olomoucký kraj.

Volby 2000

První krajské volby na tomto území, kterými se budeme zabývat, proběhly na počátku nového tisíciletí v roce 2000. Jelikož je Olomouc velké krajské město, dělíme ho na menší části – okrsky. Konkrétně v tomto roce uvažujeme 88 okrsků. Volební seznam čítal 83 265 osob, z toho se k volbám dostavilo 28 301. Volební účast 34,01 % je v porovnání s ostatními roky o něco nižší. Celkově bychom mohli hovořit o druhém nejhorším výsledku v rozmezí let 2000 až 2016.

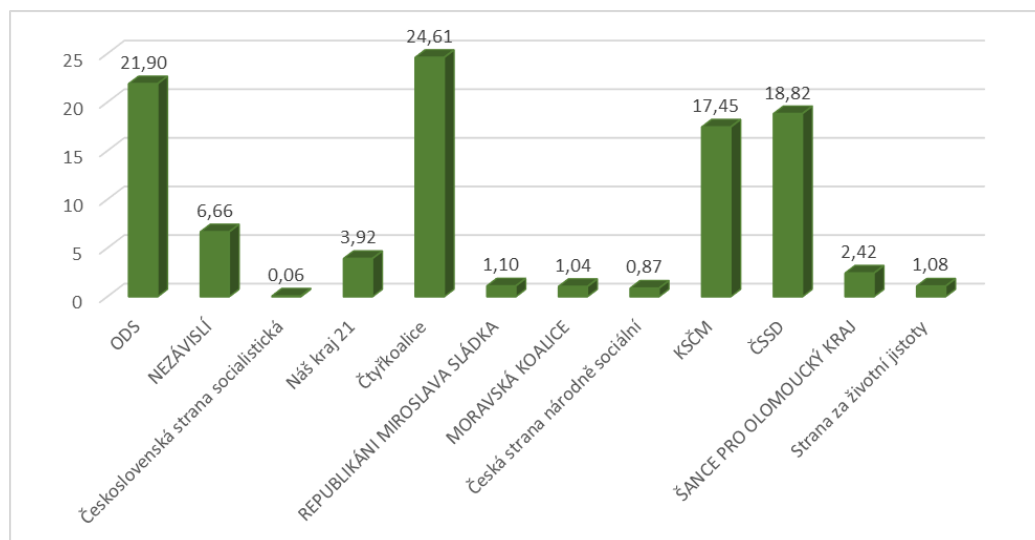
Volební strana	Hlasy	
	počet	v %
ODS	6 149	21,90
NEZÁVISLÍ	1 872	6,66
Československá strana socialistická	19	0,06
Náš kraj 21	1 103	3,92
Čtyřkoalice	6 912	24,61
REPUBLIKÁNI MIROSLAVA SLÁDKA	309	1,10
MORAVSKÁ KOALICE	293	1,04
Česká strana národně sociální	246	0,87
KSČM	4 902	17,45
ČSSD	5 286	18,82
ŠANCE PRO OLOMOUCKÝ KRAJ	681	2,42
Strana za životní jistoty	305	1,08

Tabulka 48: Výsledky krajských voleb v roce 2000

V roce 2000 kandidovalo do voleb krajského zastupitelstva celkem 12 politických stran. První místo obsadila s 6 912 hlasy (25 % hlasů) Čtyřkoalice. Oproti Občanské demokratické straně, která se umístila na druhé příčce, se nejedná o stabilní politickou stranu. Čtyřkoalice byla koalice původně čtyř pravostředových stran působící

v české politice od roku 1998 do roku 2002. Byla vytvořena 1. září 1998 spojením KDU-ČSL, Unie svobody, Demokratické unie a Občanské demokratické aliance za účelem společného postupu proti ODS a ČSSD v nadcházejících senátních a komunálních volbách. [21]

Graf 11: Výsledky krajských voleb v roce 2000

Druhá příčka patří Občanské demokratické straně. Získala si přízeň 6 149 voličů, což je přibližně 22 %. ODS je tradiční politická strana, která se udržela v přízni voličů až do nynějška a stále obsazuje přední příčky celkového hodnocení.

Třetí nejúspěšnější pak byla ČSSD. S 5 286 hlasy s podílem 19 % celkového počtu hlasů. Stejně jako ODS ji řadíme mezi tradiční politické strany. Můžeme také prohlásit, že pokud bychom sečetli získané hlasy za všechny uvažované roky, byla by ČSSD nejúspěšnější politickou stranou v Olomouci.

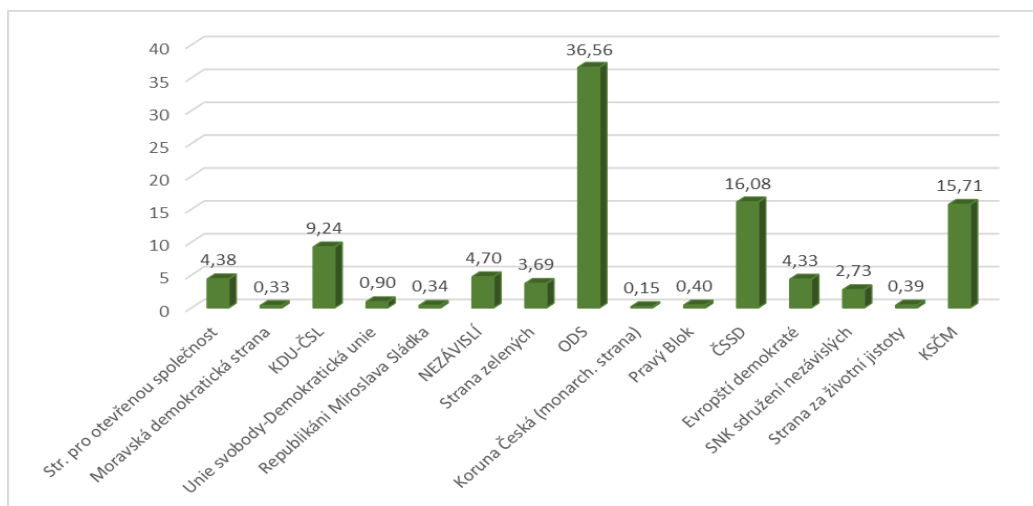
Volby 2004

Další volby do krajského zastupitelstva proběhly 5. – 6. listopadu 2004. Počet potencionálních voličů se od minulých krajských voleb téměř nezměnil (stále na úrovni 83 tisíc), avšak voličská účast poklesla o více než 2 %. V roce 2004 můžeme zaznamenat rostoucí tendenci počtu kandidujících politických stran. V těchto volbách jich figuruje 15, přičemž více než polovina je tvořena stranami novými.

Volební strana	Hlasy	
	počet	v %
Str. pro otevřenou společnost	1 116	4,38
Moravská demokratická strana	85	0,33
KDU-ČSL	2 352	9,24
Unie svobody-Demokratická unie	231	0,90
Republikáni Miroslava Sládka	88	0,34
NEZÁVISLÍ	1 197	4,70
Strana zelených	941	3,69
ODS	9 300	36,56
Koruna Česká (monarch. strana)	39	0,15
Pravý Blok	102	0,40
ČSSD	4 090	16,08
Evropští demokraté	1 102	4,33
SNK sdružení nezávislých	696	2,73
Strana za životní jistoty	100	0,39
KSČM	3 996	15,71

Tabulka 49: Výsledky krajských voleb v roce 2004

Jednoznačné vítězství v tomto roce zaznamenala ODS. Získala 9 300 hlasů, což je téměř 37 % z celkového počtu zaznamenaných hlasů. Na druhém místě se umístila ČSSD, jejíž voličská podpora nedosáhla ani z poloviny takových hodnot jako u ODS, připsala si 4 090 voličů. Třetí místo patří KSČM. Kuriozitou je, že rozdíl mezi KSČM a ČSSD činil pouhých 94 hlasů.

Graf 12: Výsledky krajských voleb v roce 2004

Volby 2008

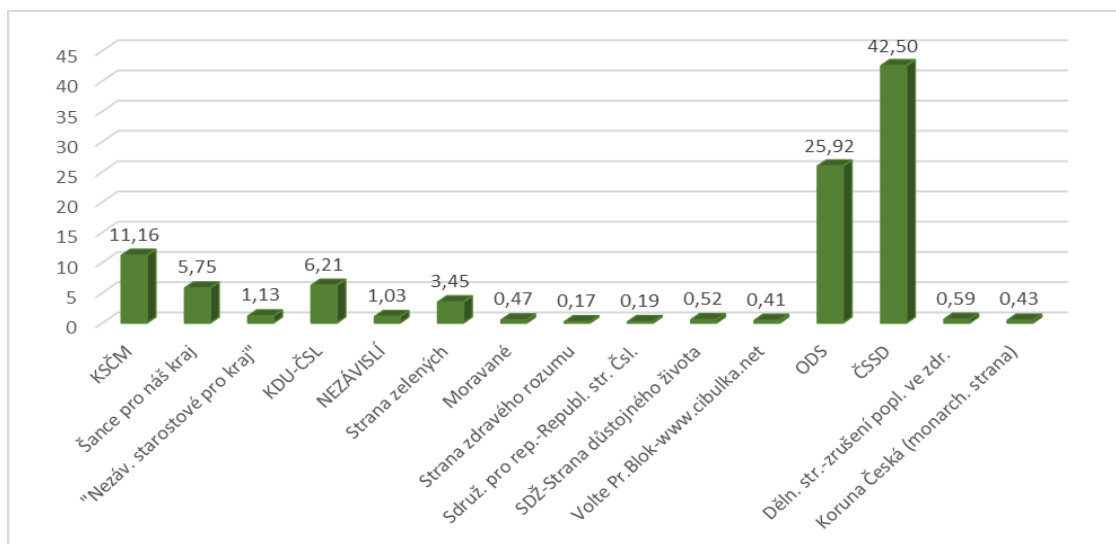
Jelikož je volební období do zastupitelstev kraje čtyřleté, je zřejmé, že další volby proběhly v roce 2008. Stejně jako v letech 2000 a 2004 uvažujeme 88 okrsků. V tomto roce nedošlo k navýšení počtu kandidujících stran – hodnota zůstává stejná jako

v minulých krajských volbách, a sice 15. I když se nezměnil počet, změnilo se jejich složení a setkáváme se s 8 novými stranami. Naší pozornosti by také neměla uniknout zvýšená volební účast. V letošním roce zaznamenáváme hodnotu 41,35 %, což je navýšení téměř o 10 % oproti minulým krajským volbám. Je to také nejvyšší zaznamenaná voličská účast za celé uvažované období, od roku 2000 až do roku 2016.

Volební strana	Hlasy	
	počet	v %
KSČM	3 796	11,16
Šance pro náš kraj	1 957	5,75
"Nezáv. starostové pro kraj"	386	1,13
KDU-ČSL	2 111	6,21
NEZÁVISLÍ	353	1,03
Strana zelených	1 174	3,45
Moravané	161	0,47
Strana zdravého rozumu	59	0,17
Sdruž. pro rep.-Republ. str. Čsl.	65	0,19
SDŽ-Strana důstojného života	177	0,52
Volte Pr.Blok-www.cibulka.net	142	0,41
ODS	8 810	25,92
ČSSD	14 448	42,50
Děln. str.-zrušení popl. ve zdr.	202	0,59
Koruna Česká (monarch. strana)	147	0,43

Tabulka 50: Výsledky krajských voleb v roce 2008

Mezi trojici stran, které získaly největší voličskou podporu, opět řadíme: ČSSD, ODS a KSČM. Oproti minulým volbám se však změnilo jejich výsledné pořadí. První příčka nyní patří ČSSD. Ta si ziskem 14 448 hlasů dokázala podmanit 42,5 % celkového počtu voličů. Se ztrátou téměř 6 000 hlasů se na druhou příčku zařadila ODS. Znatelný je také odstup KSČM, která si připisuje „jen“ 3 796 voličských hlasů. Z dalších úspěšných stran, kterým se podařilo překonat hranici 1 000 hlasů, můžeme jmenovat: KDU-ČSL, Šance pro náš kraj a Strana zelených.

Graf 13: Výsledky krajských voleb v roce 2008

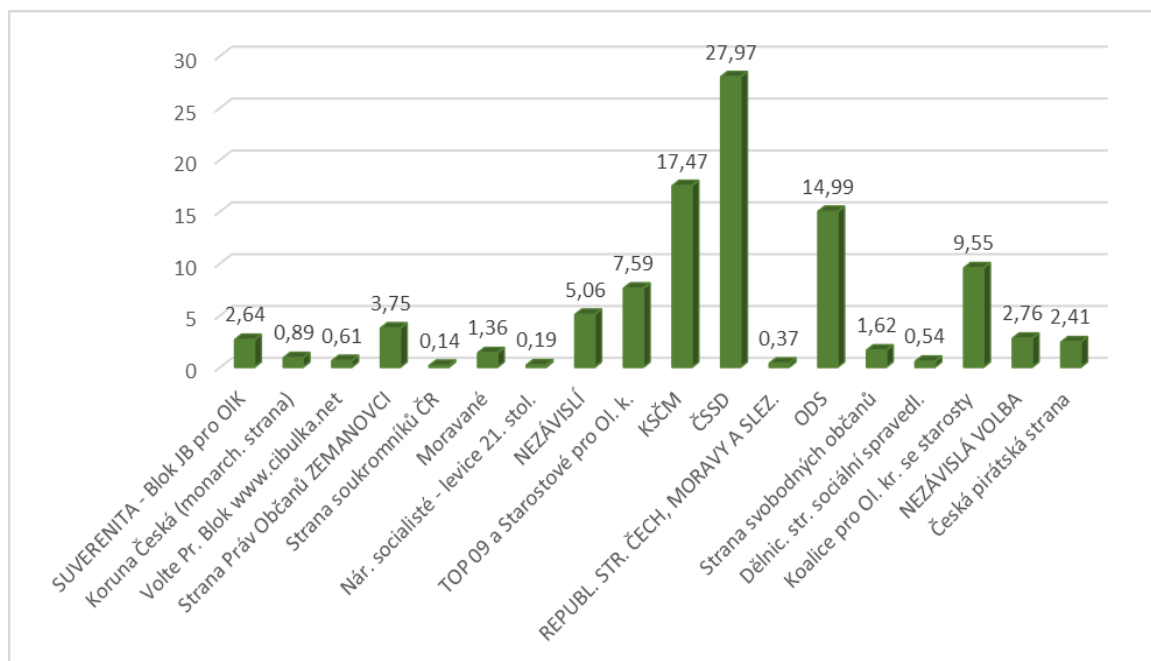
Volby 2012

Další krajské volby, na které se zaměříme, proběhly v termínu od 12. do 13. října 2012. Procentuální volební účast poklesla na 37,24 % a počet platných hlasů je na úrovni 30 000. Oproti předchozím letům došlo ke změně v rozdělení města Olomouce a uvažujeme o okrsek více (celkem tedy 89). Přibyl také několik kandidujících stran, jejich celkový počet v roce 2012 je 18.

Volební strana	Hlasy	
	počet	v %
SUVERENITA - Blok JB pro OIK	785	2,64
Koruna Česká (monarch. strana)	264	0,89
Volte Pr. Blok www.cibulka.net	181	0,61
Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ	1 112	3,75
Strana soukromníků ČR	43	0,14
Moravané	406	1,36
Nár. socialisté - levice 21. stol.	57	0,19
NEZÁVISLÍ	1 503	5,06
TOP 09 a Starostové pro Ol. k.	2 253	7,59
KSČM	5 180	17,47
ČSSD	8 295	27,97
REPUBL. STR. ČECH, MORAVY A SLEZ.	112	0,37
ODS	4 447	14,99
Strana svobodných občanů	483	1,62
Dělnic. str. sociální spravedl.	161	0,54
Koalice pro Ol. kr. se starosty	2 832	9,55
NEZÁVISLÁ VOLBA	819	2,76
Česká pirátská strana	715	2,41

Tabulka 51: Výsledky krajských voleb v roce 2012

Vedoucí postavení si i nadále udržela ČSSD. Získala 8 295 (téměř 30 %) hlasů, čímž si zajistila více než 3 000 náskok oproti druhé KSČM. Jak bychom mohli z přechozích let odhadovat, třetí příčku obsadila ODS. Připsala si 4 447 hlasů, což je přibližně 15 % z celkového počtu platných hlasů.

Graf 14: Výsledky krajských voleb v roce 2012

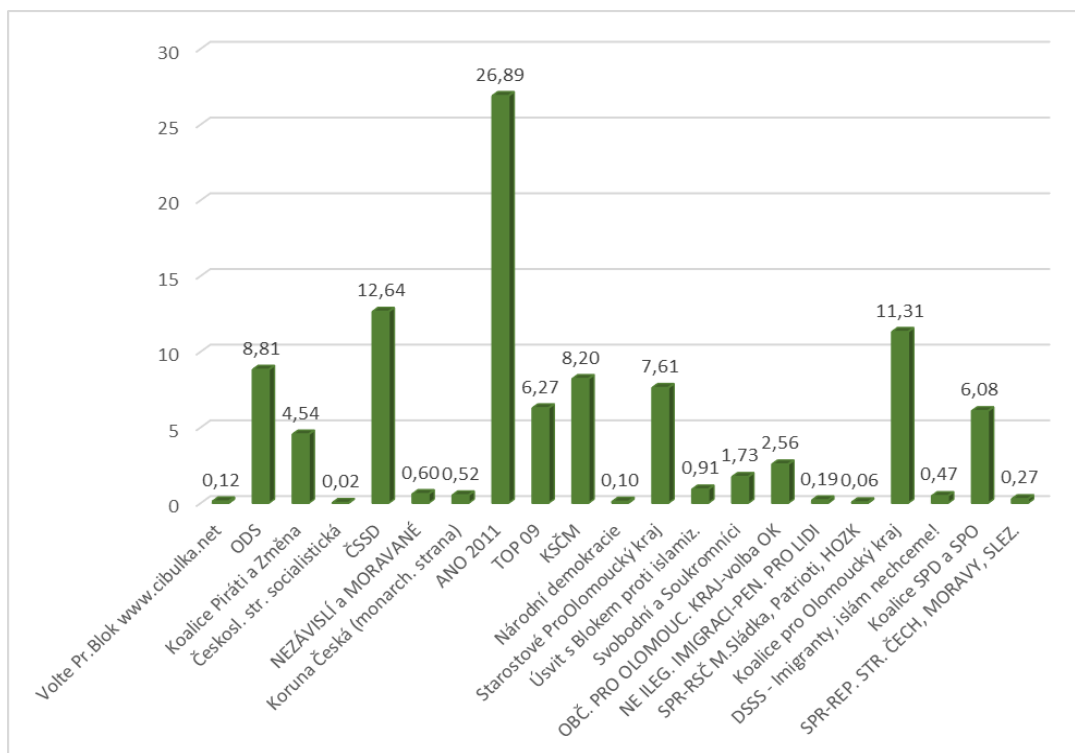
Volby 2016

Poslední krajské volby proběhly v roce 2016. Zaznamenáváme výrazné navýšení celkového počtu okrsků na 95. Bohužel se nám nepodařilo zjistit, co bylo příčinou těchto změn. Již od roku 2000 lze pozorovat převážně rostoucí posloupnost v počtu volebních kandidátek. Také v roce 2016 zaznamenáváme nárůst, na hodnotu 21 stran. Volební účast nepatrně poklesla o 1 % oproti předchozím volbám.

Volební strana	Hlasy	
	počet	v %
Volte Pr.Blok www.cibulka.net	36	0,12
ODS	2 524	8,81
Koalice Piráti a Změna	1 301	4,54
Českosl. str. socialistická	7	0,02
ČSSD	3 618	12,64
NEZÁVISLÍ a MORAVANÉ	173	0,60
Koruna Česká (monarch. strana)	150	0,52
ANO 2011	7 697	26,89
TOP 09	1 796	6,27
KSČM	2 348	8,20
Národní demokracie	29	0,10
Starostové ProOlomoucký kraj	2 179	7,61
Úsvit s Blokem proti islamiz.	262	0,91
Svobodní a Soukromníci	497	1,73
OBČ. PRO OLOMOUC. KRAJ-volba OK	734	2,56
NE ILEG. IMIGRACI-PEN. PRO LIDI	55	0,19
SPR-RSČ M.Sládka, Patrioti, HOZK	18	0,06
Koalice pro Olomoucký kraj	3 239	11,31
DSSS - Imigranty, islám nechceme!	135	0,47
Koalice SPD a SPO	1 742	6,08
SPR-REP. STR. ČECH, MORAVY, SLEZ.	78	0,27

Tabulka 52: Výsledky krajských voleb v roce 2016

Při pohledu na graf si zajisté povšimneme, že se změnilo „vedoucí čelo“ voleb. První příčku si nyní s velkým náskokem připisuje politické hnutí ANO 2011. Získalo 7 697 hlasů, což je 26,89 % z celkového počtu hlasů. Toto politické hnutí dokázalo zvítězit také v komunálních volbách v roce 2014. Druhá příčka patří tradiční politické straně – České straně sociálně demokratické. Ta ztratila na vedoucí ANO 2011 více než 4 000 hlasů. Na třetím místě figuruje Koalice pro Olomoucký kraj. Za ní bychom pak našli ODS a KSČM.

Graf 15: Výsledky krajských voleb v roce 2016

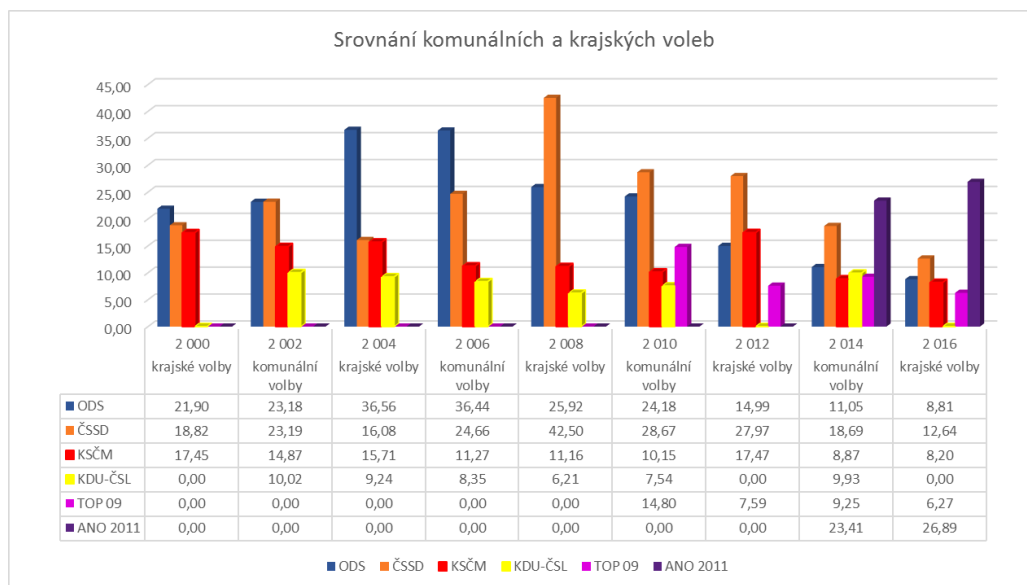
7.1 SROVNÁNÍ KOMUNÁLNÍCH A KRAJSKÝCH VOLEB

V předchozích kapitolách jsme se věnovali výsledkům, které byli zaznamenány jak v komunálních, tak v krajských volbách. Analyzovali jsme je a zjištěný stav popsali pomocí tabulek a grafů. Na závěr této kapitoly se na chvíli zastavíme u srovnání obou typů voleb a pokusíme se najít nějaké zajímavosti.

	krajské volby 2 000	komunální volby 2 002	krajské volby 2 004	komunální volby 2 006	krajské volby 2 008	komunální volby 2 010	krajské volby 2 012	komunální volby 2 014	krajské volby 2 016
ODS	21,90	23,18	36,56	36,44	25,92	24,18	14,99	11,05	8,81
ČSSD	18,82	23,19	16,08	24,66	42,50	28,67	27,97	18,69	12,64
KSČM	17,45	14,87	15,71	11,27	11,16	10,15	17,47	8,87	8,20
KDU-ČSL	-	10,02	9,24	8,35	6,21	7,54	-	9,93	-
TOP 09	-	-	-	-	-	14,80	7,59	9,25	6,27
ANO 2011	-	-	-	-	-	-	-	23,41	26,89

Tabulka 53: Srovnání výsledků komunálních a krajských voleb

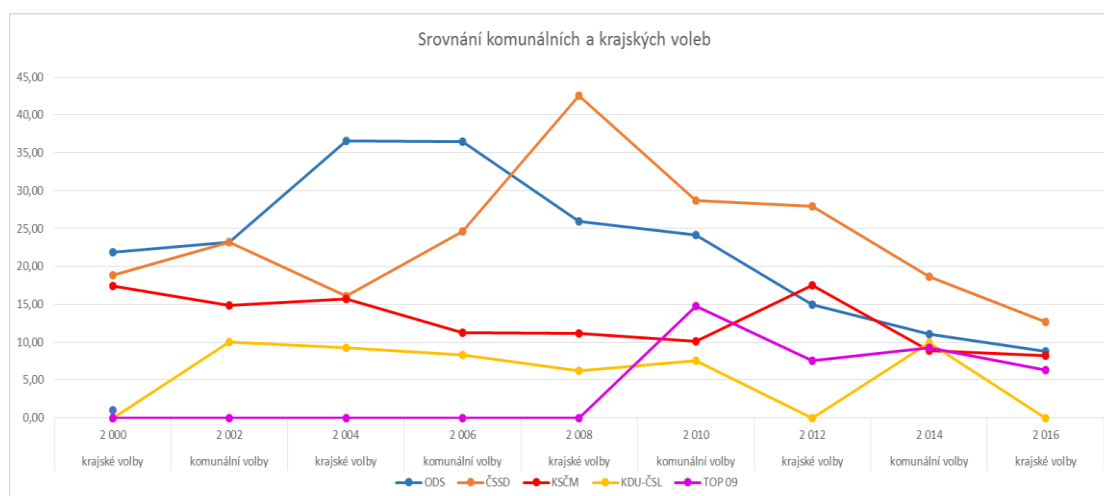
V tabulce číslo 53 máme zaneseny procentuální zisky hlasů u největších politických stran. Všimněme si, že komunální a krajské volby neprobíhají ve stejných letech, ale jejich čtyřletá perioda je posunutá o 2 roky.

Graf 16: Srovnání komunálních a krajských voleb

Z grafu číslo 16 je patrné, že můžeme pozorovat tendence, které jsou shodné v obou typech voleb. Například když jsme zaznamenali nárůst voličské přízně u strany ODS v krajských volbách v roce 2004, tak se tato tendence projevila i v následujících volbách do obecního zastupitelstva v roce 2006. Politické hnutí ANO 2011, které se poprvé objevilo v komunálních volbách roku 2014, dosáhlo dobrého výsledku také v následujících krajských volbách.

Ze zjištěných dat můžeme usoudit, že krajské a komunální volby budou nabývat podobných hodnot. Nelze očekávat, že se budou rovnat, ale pokud si politická strana získá voličskou přízeň v největší obci kraje, je jasné, že dosáhne lepšího umístění také na krajské úrovni.

Graf 17: Srovnání komunálních a krajských voleb

8. POČET KANDIDÁTEK

Nyní se krátce podíváme na vývoj komunálních voleb z hlediska počtu kandidujících stran. Zjištěné výsledky se budeme snažit srovnat s volbami do krajského zastupitelstva.

V komunálních volbách lze pozorovat převážně rostoucí vývojovou tendenci. Pokles zaznamenáváme pouze v letech 2002 a 2006. Během posledních sedmi voleb, kandidovalo do obecního zastupitelstva v průměru 12 politických stran. Podle zaznamenaných tendencí můžeme předpokládat, že v následujících komunálních volbách bude hodnota opět mírně nadprůměrná.

	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Komunální volby	10	11	14	12	10	13	14

Tabulka 54: Počty kandidátek v komunálních volbách

Na rozdíl od voleb komunálních nezaznamenáváme v krajských volbách klesající trend ani v jednom roce. Kromě let 2004 a 2008, v nichž byla zjištěna totožná hodnota 15, je vývoj stále rostoucí. V minulém roce figurovalo v Olomouci dokonce 21 politických stran, což je vysoko nad vypočteným průměrem. Kdyby rostl počet kandidujících stran stejnou rychlostí jako doposud, mohla by se hodnota v příštích volbách vyšplhat až k hranici 24 stran.

	2000	2004	2008	2012	2016
Krajské volby	12	15	15	18	21

Tabulka 55: Počty kandidátek v krajských volbách

9. VOLEBNÍ ÚČAST

Zajímavým ukazatelem je bezesporu i volební účast. V následující kapitole se zaměříme na to, kolik občanů se v průměru dostaví k volbám, které okrsky jsou nejaktivnější a zda je rozdíl ve voličské účasti v rámci komunálních a krajských voleb.

9.1 KOMUNÁLNÍ VOLBY

Nejprve se zaměříme na volby komunální. V tabulce máme zapsány počty vydaných obálek a procentuální volební účast za jednotlivé roky. Na první pohled je patrné, že voličská účast v letech 1990 a 1994 je nadprůměrně vysoká. Hodnoty jsou vyšší o 20 až 30 % oproti současným výsledkům. Tyto výrazně vyšší hodnoty přisuzujeme zejména pádu komunistickému režimu a následnému vysokému zájmu občanů o politické dění v zemi. V posledních letech se účast ustálila přibližně na hodnotě 33 %.

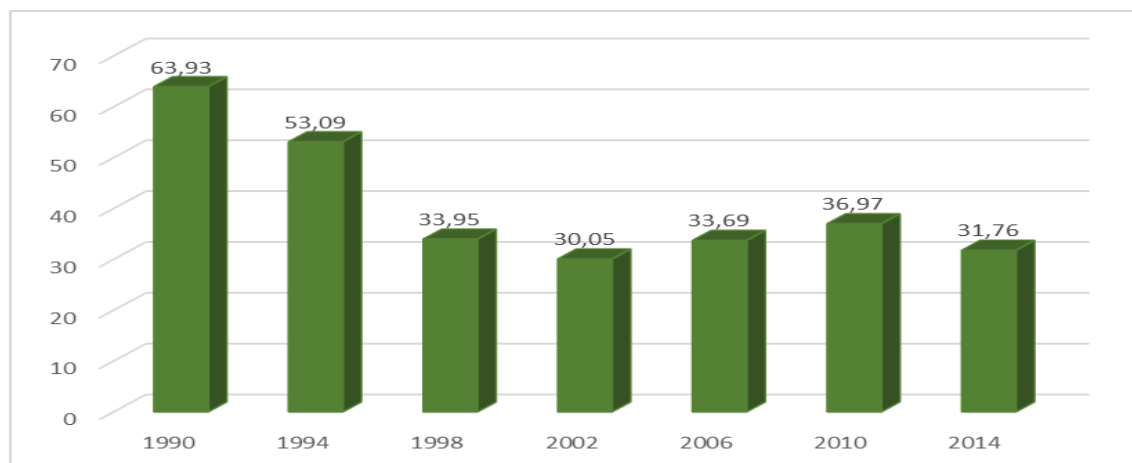
Volební účast v komunálních volbách		
Rok	vydané obálky	v %
1990	51 154	63,93
1994	40 975	53,09
1998	27 702	33,95
2002	25 017	30,05
2006	28 005	33,69
2010	30 485	36,97
2014	25 867	31,76

Tabulka 56: Volební účast komunálních voleb

V přílohách nalezneme tabulku, kde máme podrobně rozepsány volební účasti v komunálních volbách za jednotlivé okrsky. Na první pohled je zřejmé, že celkový průměr se bude nacházet někde mezi hodnotami 30 a 40 %.

Největší extrémy nalezneme v okrscích číslo 2 a 11. Ve druhém okrsku, je průměrná volební účast 12,22 %. V roce 2014 byla tato hodnota necelých pět procent. Když se podíváme na vymezení okrsku, zjistíme, že se jedná o centrum města v blízkosti Horního náměstí. Mohli bychom předpokládat, že nízká volební účast je způsobena velkým počtem osob přihlášených na městském úřadě, kteří se k volbám nedostavili. Oproti tomu jedenáctý okrsek zaznamenává nejvyšší průměr, a to 47,32 %.

Nyní uvažujeme oblast vymezenou ulicemi Dvořákova, Foerstrova, Janáčkova, Mozartova, Petelinova, Sukova a Škroupova. Toto území nemá na první pohled žádný specifický rys. Jelikož analýza politické aktivity voličů podle geografického území není

cílem bakalářské práce, nebudeme se tímto problémem zabývat.

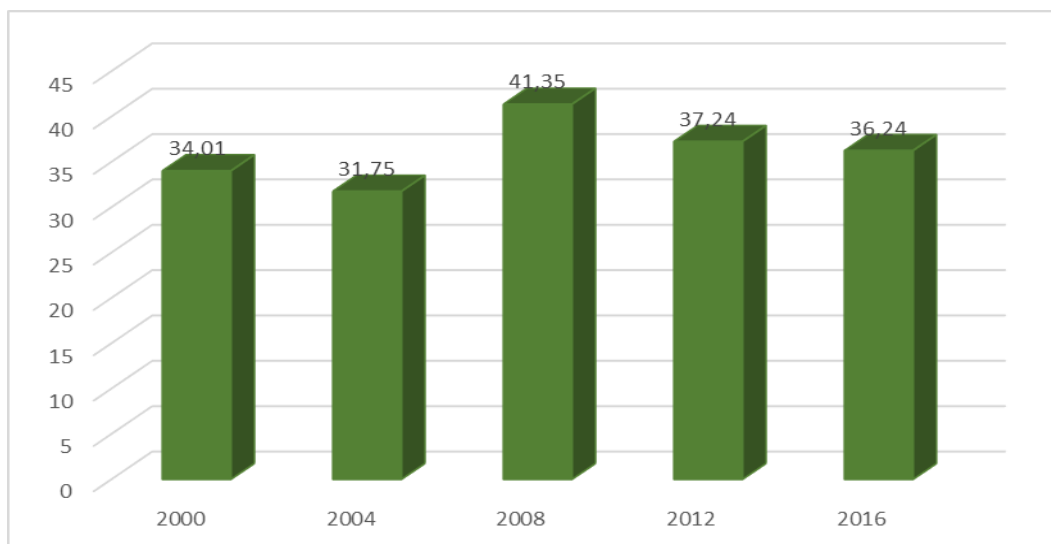
Graf 18: Volební účast v komunálních volbách

9.2 KRAJSKÉ VOLBY

První volby do krajského zastupitelstva proběhly roku 2000, kdy bylo zákonem ustanoveno dělení České republiky na menší samosprávné celky – kraje. Na rozdíl od komunálních voleb zde není patrná klesající tendence. Největší voličskou účast zaznamenáváme v roce 2008, kdy bylo u voleb vydáno přes 34 tisíc volebních obálek. Naopak nejméně voličů bylo v roce 2004. Průměrná procentuální účast je kolem 36 %. Obecně by šlo říct, pokud bychom u komunálních voleb zanedbali roky 1990 a 1994, že občané města Olomouce projevují větší zájem o krajské volby než o volby komunální (tento závěr vyvozujeme z nižších hodnot procentuálních volebních účastí).

Volební účast v krajských volbách		
Rok	vydané obálky	v %
2000	28 317	34,01
2004	26 453	31,75
2008	34 221	41,35
2012	30 501	37,24
2016	29 374	36,24

Tabulka 57: Volební účast krajských voleb

Graf 19: Volební účast v krajských volbách

V přílohách máme opět k dispozici tabulku, která nám poskytuje přehled o volebních účastech v jednotlivých okrscích. Jak už jsme dříve zmínili, voličská účast v krajských volbách je ve srovnání s volbami komunálními nepatrně vyšší (o téměř 3 %). Kdybychom chtěli vyzdvihnout extrémní hodnoty, byly by stejné jako v případě voleb do zastupitelstev obce, okrsky číslo 2 a 11. U druhého okrsku zaznamenáváme 2x menší hodnoty než v ostatních oblastech, a to necelých 15 %. Jak si můžeme ze zjištěných dat povšimnout, volební účast v tomto okrsku stále klesá. Nejvíce voličů pak nalezneme v 11. okrsku, kde nám průměrná hodnota přesáhla hranici 50 %. Nejúspěšnější byl rok 2008, kdy byla zaznamenána volební účast na úrovni 58,13 %.

10. ZÁVĚR

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo seznámit čtenáře s komunálními volbami jako takovými a analyzovat získaná data týkající se komunálních voleb na území města Olomouce. Využili jsme výsledky zveřejněné Českým statistickým úřadem. Dále jsme je upravili v programu MS Excel a pro snadnější pochopení a přehlednost jsme je uvedli ve formě grafů a tabulek.

K analýze jsme využili také srovnání výsledků komunálních voleb s výsledky voleb do krajského zastupitelstva. V obou typech voleb lze pozorovat podobné tendence a preference. Mezi nejoblíbenější strany v rámci města Olomouce řadíme: Českou stranu sociálně demokratickou, Občanskou demokratickou stranu a Komunistickou stranu Čech a Moravy. V komunálních i krajských volbách je také patrný výrazný „boom“ spojený se vznikem politického hnutí ANO 2011, které si dokázalo získat podporu velké části Olomouce.

Věnovali jsme se volebním formulím a jejich vlivu na získaný počet mandátů. Potvrdila se tvrzení, že d'Hondtův a Koudelkův dělitel zvýhodňují velké politické strany, zatímco pro malé politické strany je výhodný dělitel Saint-Laguë a Hagenbach-Bischoffova kvóta. Za pravdivý se ukázal i výrok, že velikost obvodu je důležitým faktorem při přepočtu volebních hlasů na mandáty.

Počet kandidujících stran se v komunálních volbách pohybuje v rozmezí hodnot 10 a 14. Naproti tomu u krajských voleb je stále patrná rostoucí tendence a během posledních voleb byla zaznamenána hodnota přesahující 20 kandidátek.

Hlavní přínos bakalářské práce vidím v seznámení se s komunálními volbami, a to jak na teoretické úrovni, tak v rámci konkrétních dat za město Olomouc.

LITERATURA

- [1] Statutární město Olomouc [online]. Olomouc, 2012 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.olomouc.eu/o-meste>
- [2] ZPRACOVAL JINDŘICH GARČIC. *Olomouc: průvodce městem a blízkým okolím*. Olomouc: TEA, 1996. ISBN 8090018122.
- [3] Veřejná databáze. Český statistický úřad [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>
- [4] Volby v ČR. *Sblížení politikou* [online]. 2012 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.sblizenipolitikou.cz/volby/volby-v-cr>
- [5] Poměrný volební systém. Wikipedie [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pom%C4%9Brn%C3%BD_volebn%C3%AD_syst%C3%A9m
- [6] Volby a volební systémy. Politologie [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.gybon.cz/~rusek/zsv/politika5.html>
- [7] Čl. 102 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- [8] Zákon č.491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- [9] Působnost ministerstva. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2017 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-pusobnost-ministerstva.aspx>
- [10] O ČSÚ. Český statistický úřad [online]. 2016 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/o-csu>
- [11] Náplň práce - starosta města. *Český Krumlov* [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: http://obcan.ckrumlov.info/docs/cz/napln_prace_starosta.xml
- [12] Hlava V. Zjišťování výsledků voleb do zastupitelstev obcí; zákon č.491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- [13] KREJČÍ, Oskar. *Nová kniha o volbách*. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-01-0.
- [14] VOŽENÍLEK, Vít. *Atlas voleb do Zastupitelstva Olomouckého kraje 2000, 2004 a 2008*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. M.A.P.S. (Maps and Atlas Product Series). ISBN 978-80-244-2300-5.

- [15] BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4. BUREŠ, Jan. *Česká demokracie po roce 1989: institucionální základy českého politického systému*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0.
- [16] BUREŠ, Jan. *Česká demokracie po roce 1989: institucionální základy českého politického systému*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0.
- [17] Uzavírací klauzule. *Epravo.cz* [online]. 2002 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/uzaviraci-klauzule-17705.html>
- [18] DUŠEK, Jiří. *Teorie her a komparace matematických volebních modelů na komunální úrovni*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2013. ISBN 978-80-87472-37-8.
- [19] Hnutí Občanské fórum. Totalita [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/of.php>
- [20] ANO bude líp [online]. 2016 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/par-slov-o-ano/>
- [21] Čtyřkoalice. Wikipedie [online]. 2016 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Čtyřkoalice>

Zdroje obrázků:

- [1] Olomoucký kraj [online]. Dostupné z: <http://www.nadejeproautismus.cz/podporavkrajichcr/olomoucky-kraj-sit-podpory/>
- [2] Znak města [online]. Dostupné z: <http://www.olomouc.eu/o-meste/symboly-mesta>

OBSAH CD

K bakalářské práci je přiloženo CD, které obsahuje:

1. Volební formule

V rámci této skupiny nalezneme v excelovském souboru ukázkou všech volebních formulí, se kterými jsme se v textu seznámili, na datech z komunálních voleb v druhém obvodu v roce 2006. Zelenou barvu jsme zvýraznili ty hodnoty, které značí zisk mandátu.

U dalších přepočtů volebních hlasů na mandáty jsme uvažovali pouze čtyři vybrané metody: d'Hondtův dělitel, dělitel Sainte-Laguë, Hagenbach-Bischoffovu kvótu a Koudelkův dělitel. V rámci kapitoly o volebních formulích nalezneme dva soubory, z nichž jeden obsahuje výpočty za použití 5 % uzavírací klauzule a druhý, který uzavírací klauzuli neuvažuje. Pro každý rok máme vypočítané hodnoty v rámci jednotlivých obvodů a výsledky jsou shrnuty v samostatném souboru. Červenou barvou jsou pak zvýrazněna políčka, v nichž politická strana nedosáhla hodnoty 5 %, a proto ji díky uzavírací klauzuli nebudeme dále uvažovat. Zelená barva v souhrnném souboru vyznačuje výsledky té metody, která byla v daném roce skutečně použita

Mezi daty, která jsme zjistili na stránkách ČSÚ, budeme uvažovat i hypotetický případ, jak by vypadalo rozdělení voličských hlasů, kdybychom v roce 2014 uvažovali dělení města Olomouc na 5 obvodů. Zjištěné hodnoty použijeme k dalšímu srovnání.

2. Komunální volby

V tomto souboru nalezneme podrobné výsledky komunálních voleb na území města Olomouce. Data jsme převzali z Českého statistického úřadu, některé z nich jsme poupravili a vytvořili grafy.

3. Krajské volby

Stejně jako pro komunální volby, uvedeme výsledky jednotlivých politických stran i pro volby krajské. V rámci voleb do krajského

zastupitelstva je uvažován pouze jeden obvod. Data roztrídíme do 5 souborů, podle roku, v němž volby proběhly.

4. Volební účast

Poslední soubor, který v přílohách nalezneme, nabízí přehled volební účasti v rámci komunálních i krajských voleb. Celkové hodnoty účastí jsou znázorněny v tabulce a v grafu.

Abychom si dokázali situaci lépe představit, vytvořili jsme tabulku, která znázorňuje voličské účasti v každém volebním okrsku. Červenou barvu jsme zvýraznili nejmenší voličskou účast, naopak nejvyšší zelenou.